



EUROPEAN COMMISSION

Bruselj, 27.1.2012
SEC (2012) 91 final

DELOVNI DOKUMENT SLUŽB KOMISIJE

**OPERATIVNA NAVODILA ZA OCENJEVANJE UČINKOV NA SEKTORSKO
KONKURENČNOST V OKVIRU SISTEMA KOMISIJE ZA OCENO UČINKA
Orodja za „preverjanje konkurenčnosti“, ki se uporabljajo za ocene učinkov**

DELOVNI DOKUMENT SLUŽB KOMISIJE

OPERATIVNA NAVODILA ZA OCENJEVANJE UČINKOV NA SEKTORSKO KONKURENČNOST V OKVIRU SISTEMA KOMISIJE ZA OCENO UČINKA

Orodja za „preverjanje konkurenčnosti“, ki se uporabljajo za ocene učinkov

Uvod	4
I. Začetek.....	7
1. korak: ali je za vašo oceno učinka sploh potrebna posebna analiza učinkov na sektorsko konkurenčnost?	7
2. korak: kako podrobna naj bo ocena učinka?	11
II. Kvalitativni pregled	13
3. korak: kateri sektorji so prizadeti?	14
4. korak: kakšen je učinek na konkurenčnost malih in srednje velikih podjetij?	15
5. korak: kakšen je učinek na stroškovno in cenovno konkurenčnost?	16
6. korak: kakšen je vpliv na sposobnost podjetij za inovativnost?	20
7. korak: kakšen bi lahko bil vpliv na mednarodno konkurenčnost sektorja?	21
III. Kvantifikacija učinkov: viri podatkov.....	22
8. korak: zagotavljanje dokazov o strukturi in učinkovitosti neposredno prizadetega sektorja oz. sektorjev	22
8a. korak: preučevanje obstoječih sektorskih študij in naknadno ocenjevanje	23
8b. korak: posodobitev obstoječih podatkov	23
9. korak: zagotavljanje podatkovnih dokazov za posredno prizadete sektorje	27
10. korak: kvantifikacija dodatnih stroškov za usklajevanje in/ali obratovalnih stroškov, ki so povezani z ocenjeno pobudo	27
11. korak: kvantifikacija pričakovanih učinkov na sposobnost prizadetih podjetij za inovativnost	28
12. korak: kvantifikacija pričakovanega učinka na mednarodno konkurenčnost prizadetih sektorjev	29
Priloga 1: Prikaz kvalitativnega preverjanja učinkov na konkurenčnost	29
Priloga 2: Viri podatkov za kvantitativno analizo	33

1. UVOD

Cilj teh orodij je pomagati službam pri analizi učinkov na sektorsko konkurenčnost, kadar izvajajo oceno učinka novega predloga politike.

Sistem Komisije za oceno učinka temelji na celostnem pristopu, ki analizira stroške in koristi, ter obravnava vse pomembne ekonomske, socialne in okoljske učinke morebitnih novih pobud. Analiza različnih učinkov bi morala biti sorazmerna s kvantitativno, kvalitativno in politično pomembnostjo takih pobud. Izogibati se je treba analitičnim prizadevanjem, ki ne zagotavljajo boljšega vpogleda in ne spreminjajo ugotovitev ali zanesljivosti takih pobud¹.

Smernice Komisije za oceno učinka iz leta 2009 vsebujejo splošna navodila v zvezi s temi vprašanji. V Smernicah je prav tako poudarjeno, da je treba biti „pri ugotavljanju ekonomskih učinkov pozoren zlasti na dejavnike, za katere obstaja splošno soglasje, da so pomembni za produktivnost in zato tudi za konkurenčnost EU. Konkurenčnost je merilo za sposobnost gospodarstva, da prebivalstvu trajno zagotovi visok in vedno višji življenjski standard ter visoko raven zaposlenosti. Živahna konkurenca v spodbudnem poslovnem okolju je ključno gonilo vedno večje produktivnosti in konkurenčnosti². Zato Smernice v oddelku o ekonomskih učinkih že zdaj vsebujejo sklop posebnih vprašanj v zvezi s konkurenčnostjo³.

Člen 173(1) PDEU

Unija in države članice skrbijo za zagotovitev pogojev, ki so potrebni za konkurenčnost industrije Unije.

Zato je njihovo ukrepanje v skladu s sistemom odprtih in konkurenčnih trgov namenjeno:

- pospeševanju prilagajanja industrije strukturnim spremembam;
- spodbujanju okolja, ki je naklonjeno pobudam in razvoju podjetij v celotni Uniji, zlasti malih in srednjih podjetij;
- spodbujanju okolja, ki je naklonjeno sodelovanju med podjetji;
- podpiranju boljšega izkoriščanja industrijskega potenciala politike inovacij, raziskav in tehnološkega razvoja.

Ta orodja dopolnjujejo Smernice iz leta 2009, da bi dodatno izboljšala sposobnost služb za analiziranje vprašanj v zvezi s konkurenčnostjo na celovit in uravnotežen način. Tako kot drugi dokumenti z natančnejšimi navodili v zvezi s posameznimi učinki⁴, tudi ta navodila ne določajo novih zahtev in ne dajejo prednosti določeni analitični metodi⁵. V njih so predlagani le nekateri načini in orodja, s katerimi se lahko obravnavajo posamezni učinki na sektorsko konkurenčnost. Glede na raznolikost učinkov in prizadetih skupin ter stroške podrobne

¹ Glej oddelek 3.2 Smernic za oceno učinka.

² Glej prejšnjo opombo, Priloga 8.

³ Glej oddelek 8.2 Smernic za oceno učinka. Tabela 1 „Ekonomske učinki“, str. 33–34

⁴ Glej na primer Navodila za ocenjevanje socialnih učinkov v okviru Sistema Komisije za oceno učinkov in Operativna navodila za upoštevanje temeljnih pravic v ocenah učinka Komisije, ki so na voljo na http://ec.europa.eu/governance/impact/key_docs/key_docs_en.htm

⁵ Predvsem sektorska analiza v primerjavi z bolj celostnimi ocenami učinkov prek modelov splošnega ravnovesja in podobno.

analize, bo treba metodologijo izbrati pragmatično in jo ustrezno utemeljiti za vsak posamezni primer, pri čemer mora biti glavni cilj zagotavljanje zadostne kakovosti splošne analize ocene učinka. Ni univerzalnega pristopa, ki bi bil ustrezen v vseh primerih. Kakovost ocene učinkov, vključno z oceno učinkov na konkurenčnost, je odvisna od strokovnega znanja in izkušenj delovne skupine ter ustreznega posvetovanja znotraj usmerjevalne skupine in z zainteresiranimi stranmi.

Zagotavljanje ustrezne ocene teh učinkov pomeni neposredno uporabo načela uravnotežene in celostne analize. To je v skladu z določbami člena 173 PDEU in zavezo Komisije iz njenega sporočila o industrijski politiki, v katerem je določeno, da je treba „zagotoviti izvajanje natančne analize učinka na konkurenčnost pri vseh predlogih za politike, ki pomembno vplivajo na industrijo“. Analiza učinkov na konkurenčnost (imenovana tudi „preverjanje konkurenčnosti“) se izvaja na podlagi obstoječega postopka ocenjevanja učinkov, med drugim s pomočjo „ocenjevanja splošnega učinka predloga za konkurenčnost in poročanja o njem, vključno s posledicami, ki jih bo imel za vlaganja, stroške, cene in inovacije v industriji ter posameznih sektorjih, pa tudi za zadovoljstvo potrošnikov, pri čemer se posebej upoštevajo možni medsebojni vplivi predloga za politiko in druge obstoječe ali načrtovane primarne in sekundarne zakonodaje“⁶.

Čeprav bi se morali pri celostnem pristopu ocene učinka obravnavati ustrezno **vs**i stroški in koristi, bi bilo treba celostno perspektivo morda dopolniti z bolj sektorsko, ki bi se osredotočila na posamezni učinek pobude na sektorje gospodarske dejavnosti⁷.

Cilja preverjanja konkurenčnosti sta:

- (1) dodatno izboljšati analitično kakovost poročil o oceni učinka v zvezi z učinki na konkurenčnost;
- (2) poenostaviti oblikovanje politik, ki v celoti upoštevajo učinke na konkurenčnost, glede na njihove splošne cilje.

Cilj preverjanja konkurenčnosti ni, da bi imeli sektorski učinki v okviru celostne ocene učinkov nesorazmerno veljavnost. Namen je zagotoviti temeljitejšo analizo, ki bi oblikovalcem politik omogočila boljši vpogled v učinke predloga na konkurenčnost podjetij.

Cilj teh navodil je delovnim skupinam za oceno učinka zagotoviti operativno podporo v zvezi z učinki na konkurenčnost. Pripravljena so bila, da bi se upoštevala zahteva delovne skupine po bolj strukturiranem načinu ocenjevanja takih učinkov. V navodilih je pregled glavnih korakov in pomembnejših vprašanj, ki se lahko pojavijo pri izvajanju preverjanja konkurenčnosti. Vsebujejo dvanajst zaporednih korakov, ki so razporejeni v naslednje tri oddelke (glej spodnjo tabelo):

Oddelek I, Začetek, je namenjen boljšemu razumevanju ciljev ter obsega in orodij za ocenjevanje učinkov na sektorsko konkurenčnost.

Oddelek II, Kvalitativni pregled, je namenjen lažjemu ugotavljanju najpomembnejših učinkov na konkurenčnost industrijskih sektorjev v primerih posameznih pobud.

⁶ COM(2010) 614 „Celostna industrijska politika za dobo globalizacije: Konkurenčnost in trajnost v središču pozornosti“, str. 5.

⁷ V teh navodilih se koncepti sektorjev, industrij, podjetij in podobni koncepti konkurenčnosti na ravni sektorja, industrije, panoge ali podjetja uporabljajo izmenično. Sektorski pristop ne pomeni osredotočanje na en sam ali le nekaj izbranih sektorjev. Pomeni, da so v skupnem učinku predloga upoštevani negativni in pozitivni učinki na konkurenčnost vseh neposredno in posredno prizadetih sektorjev in njihovo sposobnost prilagoditve novim zahtevam.

V oddelku III, Kvantifikacija učinkov: viri podatkov, so navedeni uporabni viri za kvantitativno analizo.

V vsakem oddelku je obravnavanih več *izbirnih korakov za izvedbo posamezne naloge* v okviru ocenjevanja učinkov na sektorsko konkurenčnost. Ta modularna struktura orodij je namenjena zagotavljanju navodil po korakih, vendar je tudi dovolj prožna, da lahko preskočite tiste dele, ki se vam zdijo v skladu z načelom sorazmerne analize manj ustrezni za vašo oceno učinka.

Podpora

Vprašanja ali povratne informacije v zvezi z uporabo teh navodil lahko pošljete službi GD ENTR za pomoč uporabnikom glede preverjanja konkurenčnosti na njihov **poštni naslov**:

[ENTR COMPETITIVENESS IMPACT HELPDESK](mailto:entr-competitiveness-impact-helpdesk@ec.europa.eu)

Delovne skupine za oceno učinka si lahko pomagajo tudi z gradivom in povezavami, ki so zbrani na spletni strani „preverjanje konkurenčnosti“ <http://myintracomm.ec.europa.eu/entr/howwemanage/decisionmaking/Pages/default.aspx>, na kateri si lahko izmenjujejo svoje izkušnje in zamisli z drugimi kolegi, ki izvajajo oceno učinka, ter pomagajo službi za pomoč uporabnikom glede preverjanja konkurenčnosti, da izboljšajo ta navodila tako, da bodo še bolj uporabna in praktična.

Primere dobrega ocenjevanja učinkov novih predlogov na konkurenčnost industrije, s katerimi si lahko pomagate pri analizi, najdete v [Best Practice Library](#).

I. ZAČETEK

Preden začnete, se morate odločiti:

- 1) Ali je za vašo oceno učinka sploh potrebna posebna analiza učinkov na sektorsko konkurenčnost? In, če je potrebna:
- 2) Do katere ravni je smiselno izvesti to analizo?

Ti vprašanji sta obravnavani v dveh zaporednih korakih spodaj.

1. korak: ali je za vašo oceno učinka sploh potrebna posebna analiza učinkov na sektorsko konkurenčnost?

Namen tega koraka je, da bi boljše razumeli, ali je analiza te vrste sploh potrebna (če poznate osnove in ste ugotovili, da mora vaša ocena učinka obravnavati tudi sektorsko konkurenčnost, lahko ta korak preskočite in nadaljujete neposredno z 2. korakom).

V skladu z načelom uravnotežene analize je jasno, da posebna analiza v zvezi s sektorsko konkurenčnostjo ni potrebna za vse ocene učinkov. To je izraženo tudi v vodilnem sporočilu o industrijski politiki, v katerem se Komisija zavezuje, da bo zagotovila „izvajanje natančne analize učinka na konkurenčnost pri vseh predlogih za politike, ki pomembno vplivajo na industrijo. Primeri takšnih ukrepov so nova zakonodaja na področju notranjega trga, pomembni predpisi na področju finančnih trgov, ki bi lahko vplivali na dostop do financiranja, ter nova zakonodaja na področju podnebnih sprememb ali okolja“⁸.

Zato bi bila sektorska analiza uporabna, da bi se dopolnila celostna ocena vseh učinkov novega predloga, saj bi se tako ugotovilo, kako predlog vpliva na različne sektorje in ali so znatno prizadeti zlasti posamezni sektorji. V tem koraku je predlagana uporaba orodja, na podlagi katerega se lahko uporabnik lažje odloči, ali je za oceno učinka novega predloga potrebna posebna analiza učinkov na sektorsko konkurenčnost, ne da bi bila vnaprej določena tudi izbira metodologije za tako analizo.

Prvo vprašanje, na katerega je treba odgovoriti, je zato vprašanje, ali je verjetno, da bo pobuda imela znaten vpliv na sektorsko konkurenčnost. Na splošno pobude EU vplivajo na konkurenčnost, kadar vplivajo vsaj na eno od naslednjih lastnosti:

- sposobnost sektorja, da proizvaja izdelke po nižji ceni in/ali jih ponudi po bolj konkurenčni ceni (strošek/konkurenčnost cene) – strošek delovanja podjetja vključuje stroške vložkov (vključno z viri in energijo) in proizvodne dejavnike, na katere lahko predlog politike vpliva neposredno ali posredno;
- kakovost ali izvirnost ponudbe izdelkov ali storitev v okviru sektorja (inovativna konkurenčnost) – tehnološki razvoj in inovacije (izdelkov in/ali postopkov) sta najpomembnejša za strošek vložkov in vrednost izločkov;

⁸ COM(2010) 614 „Celostna industrijska politika za dobo globalizacije: Konkurenčnost in trajnost v središču pozornosti“, str. 5.

- učinkovita konkurenca na trgu in neoviran dostop do zunanjih trgov vključno s trgi, na katerih podjetje pridobiva surovine in materiale, javna naročila itd;
- tržni delež sektorja na mednarodnih trgih.

Konkurenčnost sektorja je neposredno povezana s **produktivnostjo in njenimi temeljnimi dejavniki**. Rast produktivnosti določajo spremembe, povezane s kakovostjo in obsegom vložkov ter tehnološkim napredkom – kar pomeni, da na rast vpliva to, ali je sektor **naklonjen inovativnosti**. Dolgoročno je izboljšanje življenjskega standarda odvisno od sposobnosti države ali podjetja, da ustvari izloček, ki je večji od zagotovljenih vložkov. To je bistvo **skupne factorske produktivnosti**, pri čemer rast proizvodnje ni upoštevana pri faktorskih vložkih. Ekonomska teorija predvideva, da so pridobivanje tržnih deležev, dolgoročna donosnost in zviševanje realnih plač pri uspešnih podjetjih običajno povezani z učinkovito rastjo produktivnosti. Tudi tradicionalni pokazatelji konkurenčnosti, tj. *stroški dela na enoto* ali *konkurenčnost cene in kakovosti*, izražajo osnovno dinamiko produktivnosti in inovacij.

Analizo učinkov na stroške in sposobnost za inovativnost je treba obravnavati tudi z uporabo primerjalne perspektive na mednarodni ravni. Če je na primer verjetno, da se bodo zaradi predloga politike povečali stroški proizvajalcev EU, na primer zaradi strožjih zahtev za varnost proizvodov na trgu EU, bo to morda vplivalo na tržne deleže proizvajalcev EU, razen če veljajo enaki pogoji v Evropi in zunaj nje tudi za njihove zunanje konkurente. Če politika vpliva na proizvodni proces, na primer s strožjimi predpisi glede rabe virov, standardi glede onesnaževanja ali predpisi glede varnosti in zdravja pri delu, pri čemer ti pogoji ne veljajo za konkurente, so lahko evropski proizvajalci v boljšem ali slabšem konkurenčnem položaju kot podjetja iz drugih regij.

Preverjanje konkurenčnosti

„Preverjanje konkurenčnosti“ je dopolnilno orodje v sklopu orodij za oceno učinka, njegov cilj pa je okrepiti splošno oceno gospodarskih učinkov novega predloga z večjim upoštevanjem učinkov na konkurenčnost podjetja na ravni sektorja in celotnega gospodarstva prek ugotavljanja in, kadar je sorazmerno, določanja vseh verjetnih učinkov novega predloga v okviru treh razsežnosti konkurenčnosti podjetja:

- a) *stroškovna konkurenčnost*: stroški poslovanja, ki vključujejo stroške vmesnih vložkov (vključno z energijo) in dejavnikov proizvodnje (delo in kapital);
- b) *sposobnost za inovativnost*: sposobnost podjetja, da proizvede več izdelkov in/ali bolj kakovostne izdelke in storitve, ki bolj ustrezajo prednostni izbiri potrošnikov;
- c) *konkurenčnost na mednarodni ravni*: zgoraj navedena vidika se lahko ocenita tudi z uporabo primerjalne perspektive na mednarodni ravni, tako da se upoštevajo tudi verjetni učinek predloga politike na tržne deleže evropskih industrij in ugotovljene primerjalne prednosti.

V tabeli v zvezi z gospodarskimi učinki iz Smernic za oceno učinka so navedena številna vprašanja, ki so neposredno pomembna za cenovno in stroškovno konkurenčnost podjetij, njihovo sposobnost za inovativnost in njihov položaj glede na zunanjo konkurenco⁹. Poleg teh

⁹ Smernice za oceno učinka, oddelek 8.2, tabela 1, str. 33–34

vprašanj so v prilogah k Smernicam tudi natančna navodila za ugotavljanje in merjenje učinka predloga politike na mala in srednje velika podjetja (preskus za mala in srednje velika podjetja)¹⁰ ter učinkov na tehnološki razvoj in inovacije¹¹. Poleg tega vključujejo tudi navodila za ocenjevanje učinkov na konkurenco¹².

Vendar lahko delovne skupine za oceno učinka v tej začetni fazi namesto analiziranja vseh teh različnih vprašanj uporabijo predlagani seznam za preverjanje iz tega dokumenta kot orodje, na podlagi katerega lahko ocenijo, ali je verjetno, da bi ukrepi politike bistveno vplivali na konkurenčnost podjetij.

Spodnja tabela prikazuje uporabo tega analitičnega orodja v primeru predloga, da se prepove uporaba nevarnih materialov v industrijskih izdelkih iz EU. Seznam za preverjanje vsebuje splošna vprašanja o obsegu pričakovanih učinkov na dejavnike konkurenčnosti in tržnih deležev. Za odgovore na ta vprašanja niso potrebne poglobljene študije ali kvantitativne tehnike. Za ta prvi pregled lahko uporabite strokovno znanje in izkušnje, ki ste jih pridobili sami ali celotna delovna skupina.

Na vsa vprašanja morda ne boste mogli odgovoriti z jasnim da ali ne. Razsežnosti učinka je na primer težko predvideti brez podatkov in predpostavk. Poleg tega so lahko znaki učinka na konkurenčnost dvoumni ali se sčasoma celo spremenijo. Prepoved uporabe nevarnih materialov v nekaterih izdelkih se lahko na primer najprej izrazi v izgubi tržnih deležev evropskih proizvajalcev, ki uporabljajo te materiale, vendar se lahko zaradi vedno večje osveščenosti potrošnikov in spreminjanja njihove prednostne izbire poveča prodaja varnejših izdelkov. Podobno se lahko kratkoročno povečajo stroški dela tudi zaradi predpisov o zdravju in varnosti pri delu, medtem ko se dolgoročni pozitivni učinki kažejo v večji produktivnosti, manjši odsotnosti z dela, večjem zaposlovanju in ohranjanju delovnih mest. Učinki se lahko razlikujejo tudi glede na različne sektorje prizadetih podjetij, zaradi česar je lahko splošni učinek negotov. Sektor, ki proizvaja nevarni material, bi imel v navedenem primeru izgubo, medtem ko bi taki predpisi morda koristili proizvajalcem nadomestkov (to ni prikazano spodaj, ker je seznam za preverjanje namenjen le najbolj prizadetemu sektorju).

Ali je verjetno, da bo prepoved nevarnega materiala znatno vplivala na konkurenčnost podjetij v zvezi z naslednjimi kazalniki:

Stroškovna in cenovna konkurenčnost	Pozitivna	Negativna
Strošek vložkov		Da
Stroški kapitala		Da
Strošek dela	Da?	
Drugi stroški za skladnost (npr. obveznosti glede poročanja)		Da
Stroški proizvodnje, distribucije, poprodajne storitve		Da
Stroški izločkov (neposredno, ne prek stroškov, npr. cenovni nadzor)		Ne
Sposobnost za inovativnost		
Sposobnost izvajanja in uporabe raziskav in razvoja na trgu	Da	
Sposobnost za inovacije izdelkov	Da	
Sposobnost za inovativnost v okviru procesa (vključno z	Da	

¹⁰ Priloge k Smernicam za oceno učinka, oddelek 8.4, str. 32–34.

¹¹ Priloge k Smernicam za oceno učinka, oddelek 8.5, str. 34–38.

¹² Smernice za oceno učinka, str. 40.

distribucijo, trženjem in poprodajnimi storitvami)	
Dostop do tveganega kapitala	N.r.
Konkurenčnost na mednarodni ravni	
Tržni deleži (enotni trg)	Da
Tržni deleži (zunanji trgi)	Da
Ugotovljene primerjalne prednosti ¹³	N.r.

Že samo vnos tistih odgovorov, ki se zdijo neposredno jasni, lahko zadošča za odločitev, ali bi morala ocena učinka podrobneje obravnavati vse ali le nekatere učinke na sektorsko konkurenčnost. Kadar je veliko nejasnosti (npr. veliko praznih mest ali vprašajev na seznamu za preverjanje), bi bilo morda utemeljeno izvesti podrobnejšo analizo učinkov na sektorsko konkurenčnost.

Zaradi boljšega prikaza je v zgornji sliki uporabljena le ena možnost, tj. odgovor „da“ ali odgovor „ne“. Vendar lahko izboljšate pristop tako, da uporabite več možnosti, npr. možnost „brez ukrepanja“ in nadomestne možnosti, kot so iskanje rešitve v zvezi z varnostjo ne le v okviru predpisov EU, ampak tudi na mednarodni ravni, itd. Poleg tega se lahko to orodje uporabi tudi za posredno prizadete sektorje (znotraj in zunaj vrednostne verige).

Navedeni primer se lahko uporabi kot vzorec za podrobnejšo oceno učinkov na sektorsko konkurenčnost, ker bi lahko predlog politike imel znatne učinke na večino temeljnih dejavnikov konkurenčnosti proizvodnega sektorja, ki uporablja nevarni material kot surovino. V zvezi s temi učinki se lahko zdi, da imajo nasprotni učinek od pričakovanega – zaradi predpisa lahko verjetno nastanejo dodatni stroški za skladnost, vendar lahko ta predpis spodbudi tudi inovacije in uporabo novih materialov.

Rezultata tega seznama za preverjanje se ne sme razlagati kot dokaz, da se bodo učinki povečanja in izgube konkurenčnosti izničili, ker ti učinki še niso kvantificirani niti kvalitativno ocenjeni. Seznam za preverjanje prikaže le, kateri učinki so lahko pomembni.

Prav tako je treba upoštevati, da je v primeru pričakovanih znatnih učinkov na konkurenčnost priporočljivo izvesti podrobnejšo analizo ne glede na to, ali sta pričakovani neto učinek na konkurenčnost ali splošna neto korist pobude pozitivna.

To velja za vse posebne sklope znatnih učinkov in je skladno z utemeljitvijo ocene učinka: integrirani celostni pristop ugotavlja, kdo pridobi in kdo izgubi, in po potrebi pomaga oblikovati ukrepe v zvezi z omilitvijo negativnih učinkov za najbolj prizadete ter istočasno izpolnjuje cilje ukrepa politike. Tako se je na primer ne podlagi preučitve učinkov sistema trgovanja z izpusti na konkurenčnost tudi prek makroekonomskega modeliranja oblikoval politični sklep, da se še naprej brezplačno dodeljujejo pravice tistim energetsko intenzivnim sektorjem, ki so izpostavljeni tveganju selitve virov ogljikovega dioksida.

To pomeni, da vam lahko poglobljena ocena učinkov na sektorsko konkurenčnost, tudi če se pri oceni učinka jasno pokažejo neto koristi za družbo, pomaga ugotoviti, kako se lahko dosežejo cilji ter istočasno čim bolj omejijo možni negativni učinki na najbolj prizadete sektorje in kratkoročno olajša njihova prilagoditev novim zahtevam. Vendar bi bilo v primeru

¹³ Za opredelitev ugotovljene primerjalne prednosti glej 12. korak.

predlogov, ki vplivajo na številne medsebojno povezane sektorje gospodarstva, morda bolj ustrezno uporabiti simulacije izračunljivega modela splošnega ravnovesja in/ali makroekonometrične modele input-output, ki omogočajo oceno učinka predloga na ravni celotnega gospodarstva ter verjetni obseg dobičkov in izgub po posameznih sektorjih in učinek prelivanja med sektorji.

2. korak: kako podrobna naj bo ocena učinka?

V oddelkih 3.2 in 8.2 Smernic za oceno učinka so predstavljena merila, ki jih je treba upoštevati pri določanju, kako podrobno je treba analizirati pomembne učinke v okviru celotnega postopka ocene učinka. Ta oddelek dopolnjuje Smernice za oceno učinka, saj je v njem predstavljen poseben okvir glede učinkov na sektorsko konkurenčnost.

Obseg pričakovanih učinkov in njihove politične pomembnosti sta temeljna dejavnika. Uporabni kazalec je tudi izbira vrste ukrepa politike.

V primeru samoregulativnih ukrepov politike (na primer kodeksi ravnanja ali neobvezni standardi) je možnost poglobljene analize učinkov na sektorsko konkurenčnost verjetno omejena, saj ima ključno vlogo pri določanju vsebine pobude sektor sam. Vendar je morda potreben podrobnejši pregled zaradi učinkov na konkurenco znotraj sektorja ali na konkurenčnost sektorjev, ki so višje ali nižje v dobavni verigi.

Če ukrep zadeva infrastrukturni projekt (npr. prometni ali komunikacijski objekt) ali zagotavljanje javne storitve (npr. satelitske navigacijske storitve), je prav tako verjetno, da bo ukrep imel pozitiven učinek na konkurenčnost podjetij, čeprav je lahko to odvisno od stroškov, ki jih plačujejo uporabniki.

Zelo verjetno je, da na sektorsko konkurenčnost vplivajo zakonodajne pobude. Pri pobudah, katerih izrecni cilj je izboljšanje okvirnih pogojev za sektorsko konkurenčnost, pozitivni učinki verjetno prevladajo nad negativnimi. Vendar je analiza vseeno potrebna, da se jasno ugotovijo splošne koristi, možnost politike, ki zagotavlja največje koristi, ter v najboljšem primeru tudi kazalci in vrednosti primerjalne analize za naknadno oceno dejanskega učinka politike na sektorsko konkurenčnost.

Veliko zakonodajnih pobud želi namesto večje konkurenčnosti doseči predvsem druge cilje politike (npr. varovanje okolja, potrošnikov, zaposlenih ali vlagateljev), vendar lahko kljub temu pozitivno ali negativno vplivajo na sektorsko konkurenčnost. To so pobude, ki so najprimernejše za izvedbo podrobnejše ocene učinkov na sektorsko konkurenčnost.

Za predloge, ki imajo verjetno le omejen učinek na konkurenčnost, ali za katere se izkaže, da nobena druga analiza ne bi bila sorazmerna, je ustrezna predvsem **kvalitativna** ocena učinkov. Ustrezne službe bi si morale prizadevati za vključitev **kvantitativnih** elementov (in po možnosti izvesti kvantitativno oceno teh učinkov) v primerih, v katerih so pričakovani učinki zelo pomembni. Analiza se lahko omeji na neposredne vplive (npr. učinek na neposredno prizadete sektorje) ali razširi na posredne vplive, če je prav tako verjetno, da bodo ti pomembni in jih je mogoče (sorazmerno) analizirati.

Na podlagi 1. in 2. koraka bi moralo biti mogoče določiti, ali je posebna analiza učinkov na konkurenčnost utemeljena, ugotoviti pomembne učinke predloga politike in ugotoviti, kako

obsežna bi morala biti analiza. To vam lahko pomaga pri načrtovanju nadaljnje analize in že v tej fazi zagotovi morebitne povratne informacije o vaši izbiri možnosti. V tej fazi načrtovanja se šele začne oblikovanje ocene učinkov. Upoštevati je treba, da je ocena učinka iterativen postopek, pri katerem je treba na neki točki morda spremeniti ugotovitve (saj se na primer nekateri učinki izkažejo za bolj pomembne, kot se je zdelo na začetku, in zato zahtevajo poglobljeno/kvantitativno analizo ali pa se nasprotno kvantitativna ocena izkaže za predrago/neizvedljivo).

II. KVALITATIVNI PREGLED

V skladu z navedenima prvima dvema korakoma se lahko v zvezi z ustreznimi učinki izvede kvalitativni pregled, ki je opisan v tem oddelku.

Ta del navodil zajema vprašanja in navodila, ki so vključena tudi v Smernice za oceno učinka. Razdeljena so v štiri skupine, ki pokrivajo a) opredelitev in opis prizadetih sektorjev, b) stroškovno in cenovno konkurenčnost (vključno z izbiro potrošnikov), c) sposobnost za inovativnost in d) konkurenčnost na mednarodni ravni.

Če delate za sektorsko enoto, ki nadzira enega od neposredno prizadetih sektorjev, boste lahko na večino teh vprašanj odgovorili na podlagi strokovnega znanja in izkušenj, ki ste jih pridobili sami ali vaša enota. Bolj pogosta praksa je, da se s prizadetim sektorjem ne ukvarjate neposredno ter nimate ustreznega strokovnega znanja in izkušenj, zato potrebujete nekaj osnovnih informacij o njegovem delovanju, vključno z vložki, intenzivnostjo faktorjev (intenzivnost kapitala, dela in energije) ter intenzivnostjo konkurence na trgu, velikostjo podjetij in drugimi lastnostmi sektorja. Za svetovanje pišite službi GD ENTR za pomoč uporabnikom glede učinkov na konkurenčnost ali obiščite spletno mesto usmerjevalne skupine za oceno učinka, na katerem so na primer na voljo:

- 1) obstoječe sektorske študije: nekatere študije proizvodnega sektorja so na voljo na naslovu: http://ec.europa.eu/enterprise/policies/industrial-competitiveness/industrial-policy/future-of-manufacturing/index_en.htm
- 2) predhodne ocene učinka, združene v okviru istih sektorjev: (http://ec.europa.eu/governance/impact/ia_carried_out/cia_2011_en.htm)
- 3) naknadne ocene dejanskih politik ali predpisov v zvezi s sektorjem (glej EIMS – zbirko podatkov Komisije za shranjevanje informacij o rezultatih vrednotenja: http://www.cc.cec/home/dgserve/sg/evaluation/pages/eims_en.htm)

Prav tako lahko preverite študije in objave ustreznih evropskih ali nacionalnih podjetniških zbornic ter po potrebi tudi evropskih sektorskih odborov za socialni dialog (za več informacije glej 8a. korak).

Najprimerneje je, da je končni vnos v poročilo o oceni učinka na podlagi kvalitativnega pregleda kratka analiza z naslednjimi elementi:

1. prizadeti sektorji;
2. ugotovljeni učinki predloga politike na te sektorje;
3. kvalitativna ocena značilnosti in razsežnosti učinkov:
 - a. obseg pričakovanega učinka,
 - b. ali gre za neposredno ali posredno posledico ukrepa,
 - c. kdaj bo prišlo do učinka in
 - d. ali je učinek prehodni ali trajen (trajanje učinka);
4. verjetnost, da bo prišlo do učinka:
 - a. kakšna je verjetnost, da bo prišlo do učinka,
 - b. ali je odvisen od ključnih predpostavk.

Analiza mora zadostno upoštevati rezultate notranjih in zunanjih posvetovanj v skladu v zahtevami Smernic.

Naslednji vzorec je ena od možnih predlog, ki se lahko uporabijo za vsak prizadeti sektor v okviru predstavitve rezultatov kvalitativnega pregleda v zvezi z učinki na konkurenčnost v dokumentu o posvetovanju in poročilu o oceni učinka.

Učinki na konkurenčnost	Prizadeti sektorji		Razsežnost (čas) učinkov	Trajanje učinka	Tveganja in verjetnost
	Neposredno	Posredno			
Stroškovna in cenovna konkurenčnost					
Sposobnost za inovativnost					
Konkurenčnost na mednarodni ravni					

Kvalitativni pregled vam lahko koristi na tri načine:

1. usmerja vas lahko pri tem, kako se lahko posvetujete z drugimi službami in zunanjimi zainteresiranimi stranmi,
2. omogoča vam jasnejši vpogled v potrebe po kvantifikaciji ter jasnejšo predstavo o razpoložljivosti podatkov in modelih, s katerimi lahko nadaljujete kvantifikacijo,
3. morda boste na podlagi tega pregleda ugotovili, da nadaljnji postopek ni potreben, ker lahko pokaže, da negativni ali pozitivni učinki na konkurenčnost niso dovolj pomembni, da bi upravičili izrecno kvantifikacijo ali ker je kvantifikacijo nemogoče izvesti ali bi bili stroški izvedbe previsoki, da bi bila smiselna.

V nadaljevanju sta oris zaporednih korakov in predstavitev orodij za vsak posamezni korak, ki vam bodo pomagali pri izdelavi rezultatov kvalitativnega pregleda.

3. korak: kateri sektorji so prizadeti?

Zaradi podrobne analize učinkov na konkurenčnost morate najprej opredeliti prizadete sektorje. Kot je navedeno zgoraj, so za analizo učinkov na sektorsko konkurenčnost pomembne tri glavne vrste učinkov: a) strošek poslovanja, b) sposobnost za inovativnost in c) mednarodna razsežnost.

Ker bi bilo treba pri preverjanju konkurenčnosti upoštevati neposredne in posredne (pozitivne in negativne) učinke ter razlikovati in upoštevati kratkoročne in dolgoročne učinke, lahko obravnavate tudi tri skupine zainteresiranih strani in učinke na te zainteresirane strani:

1. učinek na sektorje, na katere neposredno vpliva pobuda politike,

2. posredne učinke na sektorje, ki so del dobavne verige v prizadetih sektorjih, in
3. posredne učinke na sektorje, ki niso del dobavne verige.

Prva skupina je povezana z **neposrednimi učinki**. Druga in tretja skupina sta povezani s **posrednimi učinki**, ki jih povzročijo spremembe relativnih cen ter spremembe ponudbe in povpraševanja na trgih glede vložkov in izločkov ciljnega sektorja. Posredni učinki se lahko v primerjavi z neposrednimi učinki pojavijo istočasno ali z zakasnitvijo (drugi krog učinkov). Pomembni so zaradi dveh razlogov. Če vplivajo na več sektorjev v dobavni verigi in zunaj nje, lahko znatno presežejo prvotne učinke. Poleg tega lahko celo izničijo splošne pričakovane koristi/stroške, če so v nasprotju z neposrednimi učinki.

Posredni učinki se lahko pojavljajo v/na:

1. sektorjih, ki so nižje v dobavni verigi, sektorjih, ki dobavljajo izdelke prizadetega sektorja, in sektorjih, ki se spopadajo z novimi cenami vmesne potrošnje ali potrošnje kapitala;
2. sektorjih, ki so višje v dobavni verigi, tj. dobavitelji blaga in storitev, ki jih uporablja prizadeti sektor, pri čemer se taki dobavitelji soočajo s spremembami v zvezi z povpraševanjem po njihovih izdelkih;
3. trgih dopolnilnih izdelkov, ker se povpraševanje po njihovih izdelkih oblikuje skladno s povpraševanjem po izdelkih prizadetega sektorja (višje cene goriva lahko na primer vplivajo na povpraševanje po avtomobilih); in
4. trgih nadomestnih izdelkov, ker se povpraševanje po njegovih izdelkih oblikuje v nasprotni smeri glede na povpraševanje po izdelkih prizadetega sektorja (zaradi višjih cen goriva se lahko na primer poveča povpraševanje po javnem prevozu)¹⁴.

Nekatere politike lahko vplivajo na več ali večino poslovnih sektorjev. Primeri takih ukrepov vključujejo na primer ukrepe, ki vplivajo na stroške dela (na primer direktiva o delovnem času), stroške energije (politike o obnovljivi energiji), dostopnost in stroške financiranja (na primer kapitalske zahteve za banke) ali na primer na varstvo osebnih podatkov. Običajno se ocenjujejo skupne koristi in stroški, **vendar bi lahko porazdelitev učinkov po sektorjih** analizirali tudi v smislu sorazmernosti (kadar je na primer posamezni sektor zelo prizadet). V teh primerih boste morda morali upoštevati intenzivnost dela, energije, virov in kapitala, da boste lahko bolje ocenili porazdelitev učinkov, opredelili najbolj prizadete industrijske sektorje ter pregledali njihovo učinkovitost in preverili, ali bi lahko ti sektorji vzdržali ukrep politike.

4. korak: kakšen je učinek na konkurenčnost malih in srednje velikih podjetij?

Preskus za mala in srednje velika podjetja, ki je vključen že v Smernice za oceno učinka in se že izvaja v praksi, vključuje vprašanja o stroških, sposobnosti za inovativnost in drugih okvirnih pogojih, kot so pogoji v zvezi s financiranjem, spretnostmi in znanjem, viri in trgi.¹⁵

¹⁴ Za primer glej Prilogo 2, primer 1.

Komisija je v svojem Pregledu Akta za mala podjetja poudarila povezavo med preverjanjem konkurenčnosti in preskusom za mala in srednje velika podjetja z namenom nadaljnje krepitve izvajanja preskusa za mala in srednje velika podjetja v svojih postopkih ocene učinka, s čimer bi se zagotovilo, da se učinki na mala in srednje velika podjetja temeljito analizirajo in upoštevajo v vseh ustreznih predlogih zakonodaje in politik skupaj z jasnimi navedbami kvantificiranih učinkov na mala in srednje velika podjetja, kadar je potrebno in smiselno. Med izvajanjem preverjanja konkurenčnosti za svoje predloge bo Komisija analizirala zmožnost evropskih podjetij ter zlasti malih in srednje velikih podjetij za konkurenčno delovanje na trgih v EU in tujini¹⁵.

Potem ko se ugotovi, kateri so prizadeti sektorji, se je treba vprašati, ali bodo prizadeta zlasti mala in srednje velika podjetja. Če so na voljo ustrezni podatki, bi lahko bil koristen podatek o deležu malih in srednje velikih podjetij v sektorju. Delež malih in srednje velikih podjetij je pomemben pokazatelj verjetnega učinka predloga politike na konkurenčnost industrije zaradi dveh razlogov. Učinki na stroškovno konkurenčnost so veliko bolj izraziti v zvezi z malimi in srednje velikimi podjetji. Nekateri stroški za skladnost se na primer ne znižajo sorazmerno z velikostjo podjetja, zato velja za mala in srednje velika podjetja povprečno večja regulativna obremenitev, saj morajo za plačilo stroškov nameniti večji delež prihodkov. Poleg tega je njihova zmožnost prilagajanja večji regulativni obremenitvi omejena zaradi njihovega omejenega dostopa do finančnih sredstev. Prav tako imajo spremembe pogojev za inovativnost povprečno večji vpliv na mala in srednje velika podjetja, ker je delež malih in srednje velikih podjetij med inovativnimi podjetji največji ter ker je preživetje inovativnih malih in srednje velikih podjetij v večji meri odvisno od inovacij kot pri velikih inovativnih podjetjih.

To pomeni, da bi bil idealni cilj preverjanja konkurenčnosti glede konkurenčnosti malih in srednje velikih podjetij po možnosti:

1. identificirati relativno težo malih in srednje velikih podjetij v njihovih sektorjih;
2. okrepiti izvajanje preskusa za mala in srednje velika podjetja v ustreznih sektorjih z uporabo koncepta stroškovne, inovativne in tržne konkurenčnosti; in
3. zagotoviti ustrezno zastopanost malih in srednje velikih podjetij iz prizadetih sektorjev v postopku posvetovanja.

5. korak: kakšen je učinek na stroškovno in cenovno konkurenčnost?

Predlog politike lahko ima pozitivne ali negativne, neposredne in posredne, učinke na stroške poslovanja ter zato tudi na donosnost naložb in naložbene tokove. Tak predlog omogoča, da se za prizadete sektorje uvedejo neposredni stroški za skladnost ali da se njihovi stroški povečajo posredno zaradi spremenjenega vedenja dobaviteljev, potrošnikov, zaposlenih in vlagateljev kot posledice ureditve. Vendar predlog prav tako omogoča, da se zmanjša regulativna obremenitev ali znižajo cene vložkov. Ne glede na razlog teh sprememb lahko predlog politike na podjetja vpliva prek cene izdelkov in storitev za vmesno uporabo (vključno z energijo) ali prek stroškov faktorjev proizvodnje (dela, kapitala in naravnih virov). Glede stroškov je prav tako pomembno preveriti, ali predlog ukrepa politike vpliva na

¹⁵ Glej Smernice za oceno učinka, SEC(2009) 92, str. 40, in del III: priloge k Smernicam za oceno učinka.

¹⁶ COM(2011) 78 str. 6.

konkurenco, na primer prek omejevanja ali liberalizacije oblikovanja cen ali izbire potrošnikov (več navodil o učinku na konkurenco je na voljo v oddelku 8.3 Smernic za oceno učinka).

Vprašanja v nadaljevanju vam lahko pomagajo prepoznati te učinke. Namesto za izdelavo celovite klasifikacije stroškov poslovanja se lahko uporabijo kot smernice pri iskanju možnih posledic predloga politike na stroškovno in cenovno konkurenčnost.

Zadevna vprašanja pokrivajo morebitne dodatne *stroške za skladnost* (ali znižanje obstoječih stroškov za skladnost) in druge *stroške poslovanja* (vložkov in proizvodnih faktorjev), ki so posledica novega predloga, vendar niso povezani s skladnostjo. Prav tako je treba preučiti verjetne učinke predloga na *potrošnikovo prednostno izbiro in cene*.

A. Ali se ocenjuje, da se bodo stroški prizadetih sektorjev za skladnosti zaradi predloga znižali ali povišali?

Stroški za skladnost vključujejo denarno vrednost **časa**, ki ga osebje in vodstvo namenita za skladnost z novimi zahtevami politike (na primer novih zahtev glede poročanja), in **denar** za nakup izdelkov in storitev, ki so potrebni v skladu s politiko (na primer novo opremo ali poslovne storitve zunanjih ponudnikov, ki so povezane z novimi zahtevami). Standardna vprašanja so:

1. Ali politika vpliva na naravo obveznosti podjetij glede sporočanja podatkov, na primer zahteva za sporočanje posamezne vrste podatkov, pogostost poročanja, zapletenost postopka oddaje itd.?
2. Ali bo zaradi politike potrebna uporaba nove opreme (na primer za zmanjšanje onesnaževanja, vodenje registra prodaje ali merjenje vsebnosti snovi v končnem izdelku itd.)?
3. Ali bo zaradi politike potrebno dodatno delo osebja ali poslovne storitve zasebnega ali javnega sektorja (na primer zunanje računovodske ali revizorske storitve ali preverjanje skladnosti s strani pooblaščenih oseb iz javnega ali zasebnega sektorja itd.)?
4. Ali bodo nekatera podjetja ali sektorji zaradi stroškov za skladnost v slabšem položaju v primerjavi z njihovo konkurenco (vključno z ustvarjanjem neenakih pogojev)?
5. Ali so prizadeta zlasti mala in srednje velika podjetja ter kako so prizadeta?

B. Ali predlog vpliva na cene in strošek vmesne potrošnje?

Predlog politike lahko vpliva na strošek vmesne potrošnje:

1. z vplivanjem na ceno ali razpoložljivost naravnih virov, vključno s surovinami in drugimi vložki (izdelki in storitvami za vmesno uporabo), potrebnimi za proizvodnjo;
2. z uvedbo omejitev (ali prepovedi) uporabe nevarnih materialov; in
3. posredno, kadar se spremembe stroška izločka neposredno prizadetega sektorja prenašajo navzdol po verigi ali kadar se zaradi spremembe povpraševanja po nadomestnih izdelkih povišajo cene in se ti nadomestni izdelki uporabljajo za vmesno uporabo.

C. Ali predlog vpliva na strošek kapitala?

Predlog politike lahko vpliva na strošek kapitala:

1. s povišanjem cen investicijskega blaga, in
2. z vplivanjem na razpoložljivost in stroške financiranja (kapital, bančna posojila in obveznice).

Dostopnost in stroške financiranja določa več dejavnikov, med katerimi so:

3. razmere na finančnih trgih,
4. mobilnost kapitala in okvir za neposredne tuje naložbe,
5. zaščita pravic delničarjev,
6. bančne kapitalske zahteve,
7. profil finančnega tveganja v sektorju, in
8. spodbude za vlaganje v ta sektor v EU (donosnost naložbe glede na donosnost naložbe na drugih trgih) in drugih državah.

Kvalitativna analiza bi morala po možnosti preučiti te dejavnike in njihov učinek na strošek naložb v prizadetem sektorju in na preference vlagateljev.

D. Ali predlog vpliva na strošek dela?

Delodajalčevi stroški dela vključujejo plače, dodatke in davke na delo. Ukrepi politike lahko vplivajo na stroške dela na primer prek določanja minimalne plače, stopnje rezervacijske plače ali sprememb, za katere je potrebno dodatno delo ali znanje. Primeri neposrednih učinkov na stroške dela vključujejo (vendar niso omejeni na) politike¹⁷, ki lahko povzročijo:

1. spremembe starostne meje za upokojitev; ali
2. spremembe minimalne plače; ali
3. spremembe prispevkov za socialno zavarovanje ali drugih davkov na delo; ali
4. spremembe obveznosti glede vodenja računov in poročanja.

Posredni učinki na stroške dela bi lahko bili posledica politik, ki:

5. vplivajo na (omejujejo ali spodbujajo) mobilnost delovne sile;
6. vplivajo na zakonodajo o varstvu delavcev (z omejevanjem ali spodbujanjem prilagodljivosti delodajalcev v zvezi z zaposlovanjem in odpuščanjem zaposlenih); ali
7. vplivajo na (povečajo ali zmanjšajo) togost trga dela in zato tudi na njegovo prožnost;

¹⁷ Nekatere od teh politik so lahko zunaj področij pristojnosti EU. Tu so navedene kot primer in ker so lahko pomembne za analizo učinka na konkurenčnost na nacionalni ravni.

8. uvajajo spremembe, za katere je potrebna dodatna/nova delovna sila (zaradi zahtevanih novih spretnosti in znanj, na primer da se podjetjem omogoči uvedba nove tehnologije, ki manj onesnažuje okolje), ali za katere je treba zagotoviti prihranke pri stroških delovne sile (na primer tako, da se mikropodjetjem omogočijo izjeme glede nekaterih računovodskih obveznosti).

Razen vpliva na stroške delovne sile imajo lahko podjetja zaradi politik dodatne *stroške za skladnost, povezane z zaposlovanjem*: na primer stroške zaradi višjih standardov glede zdravja in varstva pri delu ali dodatnih zahtev glede poročanja o delovni sili podjetja. Upoštevati je treba, da lahko taki standardi temeljijo tudi na sporazumih med delodajalci in zaposlenimi (na primer direktiva o varovanju zdravja delavcev, zaposlenih v sektorju bolnišnic, medsektorski sporazum o preprečevanju silikoze itd.) ter lahko kot taki izražajo prednosti in dodano vrednost standardov tudi za podjetja in njihov pozitiven učinek na konkurenčnost.

Čeprav te politike morda niso usmerjene samo v določeni sektor, se bo njihov učinek najverjetneje razlikoval med sektorji, pri čemer bo učinek večji v delovno bolj intenzivnih sektorjih (na pozitivne in tudi negativne načine). Učinek je lahko odvisen tudi od tega, ali je v neki panogi več ali manj visoko usposobljenega osebja, saj lahko stopnje nadomestil in zato tudi stroški delovne sile izražajo pomanjkanje razpoložljivega znanja, dodatne stroške pa si delodajalci in zaposleni razdelijo glede na povpraševanja po delu in elastičnost ponudbe.

E. Ali predlog vpliva na strošek energije?

Na strošek energije je mogoče vplivati s politikami, ki dovoljujejo prekomerno odvisnost od omejenega števila ponudnikov ali virov fosilnega goriva. Kratkoročno je mogoče na stroške energije vplivati tudi s cilji, ki spodbujajo zamenjavo gorivnih mešanic ali uvedbo drugačnih načinov zagotavljanja in obračunavanja energije.

F. Ali predlog politike vpliva na izbiro potrošnikov in cene?

V končni fazi so primerjalne prednosti, ki temeljijo na stroških poslovanja, dejansko upoštevane prek svobodne izbire potrošnikov, ki imajo na voljo potrebne informacije, in dejanske cene, ki jo potrošniki plačajo za izdelke in storitve. Analiza stroškovne konkurenčnosti se lahko dopolni s pregledom verjetnega učinka na izbiro potrošnikov in cene. To pomeni, da se lahko preveri, ali predlog:

1. morda vpliva na razpoložljivost nekaterih izdelkov na trgu,
2. prepoveduje ali omejuje trženje (ali oglaševanje) nekaterih izdelkov,
3. ureja ali drugače vpliva na cene, ki jih potrošniki plačajo za izdelke prizadetega sektorja,
4. vpliva na kakovost izdelkov in storitev, ki jih kupijo potrošniki, in
5. vpliva na preglednost in primerljivost informacij o kakovosti in cenah izdelkov in storitev.

Za ugotavljanje porazdelitve učinkov predloga lahko analiza upošteva tudi obseg, v katerem se **spremembe stroškov proizvodnje prenesejo na potrošnike** (če se višji stroški na oligopolističnih trgih, za katere je značilna nizka elastičnost povpraševanja, v večji meri

prenesejo na potrošnike, je lahko končni učinek namesto nižjih poslovnih prihodkov manjša blaginja potrošnikov).

G. Ali bi bilo zaradi navedenih učinkov potrebno večje prestrukturiranje poslovanja prizadetih podjetij?

To je najbolj zahtevno (vendar je lahko tudi ključno) vprašanje o posledicah predloga politike glede stroškov. Na tej točki ste verjetno že opredelili večino sprememb stroškov za skladnost in obratovanje. Zato lahko zdaj razmislite o naslednjih vprašanjih:

1. kakšni bi bili stroški prilagajanja za podjetja (vključno s stroški za delovno silo)?
2. Ali bi bilo potrebno obsežno prestrukturiranje sektorja, kot je na primer ukinitve proizvodnih linij, zamenjava tehnologij, zamenjava v smislu potrebnih spretnosti in znanj itd.?
3. Ali bi lahko spremembe povzročile, da podjetja prenehajo obratovati?
4. Ali bi mala in srednje velika podjetja zmogla plačati stroške prestrukturiranja?

6. korak: kakšen je vpliv na sposobnost podjetij za inovativnost?

Predlog politike lahko vpliva na sposobnost podjetij za inovativnost. Kadar se pričakuje takšen učinek, ga je mogoče oceniti z raziskavo morebitnega učinka na:

1. sposobnost podjetja za izvajanje raziskav in razvoja, na podlagi katerih začnejo proizvajati inovativne izdelke, pri čemer je mogoče to ugotavljati tudi z učinkom predloga na:
 - (a) razpoložljivost spretnosti in znanj, potrebnih v sektorju, in
 - (b) učinkovitost zaščite pravic intelektualne lastnine;
2. sposobnost sektorja za uvajanje novih izdelkov na trgu ali izboljšanje lastnosti obstoječih izdelkov na trgu (*sposobnost za inovacije izdelkov*), za katero je ključno tehnično znanje in uporaba novih tehnologij;
3. sposobnost za inovativnost na področju postopkov in storitev, povezanih z izdelki, vključno z distribucijo, trženjem in poprodajnimi storitvami (*inovativnost v okviru procesa*), pri čemer je ta sposobnost odvisna od razpoložljivosti vodstvenih in organizacijskih sposobnosti in znanj ter potenciala, in
4. možnost dostopa do tveganega kapitala.

Navodila Komisije glede učinkov na tehnološki razvoj in inovacije vsebujejo podrobne smernice za načine vrednotenja verjetnih učinkov na sposobnosti podjetja za inovativnost¹⁸.

¹⁸ Priloge k Smernicam za oceno učinka, oddelek 8.5, str. 34–38

7. korak: kakšen bi lahko bil vpliv na mednarodno konkurenčnost sektorja?

Ocena učinka na produktivnost je ključna za opredeljevanje gonil konkurenčnosti. Vendar je treba v nekaterih primerih nujno upoštevati tudi morebitne razlike učinka predloga na domača in tuja podjetja. Kadar je na primer verjetno, da se bodo stroški proizvajalcev EU zaradi predlog politike povečali (na primer z uvedbo strožjih zahtev za varnost proizvodov na trgu EU), morda to ne bo vplivalo na relativne cene in tržne deleže proizvajalcev EU, če morajo enake zahteve izpolniti tudi njihovi konkurenti in če ni na voljo primernih cenejših nadomestkov. Vendar so lahko evropski proizvajalci v slabšem konkurenčnem položaju kot podjetja iz drugih regij, če politika vpliva na proizvodni proces (na primer s strožjimi standardi glede porabe virov in onesnaževanja) ali če so stroški dela zaradi politike višji (na primer z novimi zahtevami glede varnosti pri delu). Zato je v oddelku o mednarodnih vplivih iz Smernic za oceno učinka določeno, da je treba pri vsaki oceni učinkov preveriti konkurenčnost evropskih podjetij ter „analizirati učinke politike, da se ugotovi, kako se lahko dosežejo cilji in istočasno čim bolj omejijo morebitni negativni učinki na konkurenčnost evropskih podjetij. To lahko vključuje analizo podobnih predpisov, ki že veljajo v državah, ki so glavne trgovinske partnerice EU“¹⁹.

Standardna vprašanja v zvezi s tem so lahko:

1. Kakšen je verjetni učinek ocenjevanje možnosti na konkurenčni položaj podjetij iz EU v primerjavi s konkurenčnimi podjetji zunaj EU?
2. Kakšen je verjetni učinek ocenjevanje možnosti na trgovino in trgovinske ovire?
3. Ali možnost vpliva na področje, na katerem obstajajo mednarodni standardi, skupni regulativni pristopi ali mednarodni regulativni dialog?
4. Ali je verjetno, da bo sprožila čezmejne naložbene tokove, vključno s selitvijo gospodarskih dejavnosti v EU ali izven nje?

Delovne skupine za oceno učinka lahko upoštevajo navodila iz prilog k Smernicam za oceno učinka (oddelek 8.7, str. 38), ki zadevajo kvalitativno ocenjevanje verjetnega učinka na mednarodno trgovino in naložbene tokove.

¹⁹ Smernice za oceno učinka, str. 42.

III. KVANTIFIKACIJA UČINKOV: VIRI PODATKOV

S tehničnega vidika je ocenjevanje kvantitativnega učinka ukrepa politike nedvomno bolj zahteven del ocene učinka in ga včasih zaradi metodoloških omejitev ni mogoče v celoti izvesti ali bi bil za izvedbo ocene potreben nesorazmerni obseg prizadevanja. Zbiranje potrebnih podatkov je lahko zahtevno in pogosto vključuje zadevne zainteresirane strani, zato so preverjanja podatkov še bolj zahtevna. Sorazmernost kvantifikacije učinkov je treba zato obravnavati skrbno, pri čemer je treba v čim večji meri upoštevati splošno željo po kvantifikaciji učinkov, vendar tudi stroške postopka in stopnjo zanesljivosti pričakovanih rezultatov (ugotoviti je treba, ali bi na primer rezultati, ki bi se dosegli, če bi se priskrbeli dodatni podatki ali če bi v veliki meri temeljili na domnevah v zvezi z izvajanjem modela, dejansko zagotovili dodano vrednost postopka odločanja).

Za kvantifikacijo učinkov konkurenčnosti so morda potrebni opisni statistični podatki, analiza vložkov-izložkov z uporabo nacionalnih ali sektorskih računov, uporaba modela splošnega ravnovesja ali drugih ekonometričnih modelov. Za predloge politike, ki vplivajo na več različnih sektorjev, se lahko modeli, kot so izračunljivi modeli splošnega ravnovesja in makroekonometrični modeli input-output, uporabljajo za kvantifikacijo splošnih učinkov. Uporabni so lahko ne le za ugotavljanja učinka spremembe politike na celotno gospodarstvo, ampak tudi za ocenjevanje verjetnega obsega dobičkov in izgub po posameznih sektorjih, učinka prelivanja med sektorji, deljenja dodatnih stroškov med proizvajalce in potrošnike itd. Drugi modeli, kot so modeli delnega ravnovesja, so morda preprostejši za uporabo in lahko prav tako omogočajo uporaben vpogled v možne učinke.

Spodaj predlagani koraki zagotavljajo pregled možnih rezultatov kvantitativne analize, vendar ne navajajo posebnih orodij in načinov za doseganje teh rezultatov, saj so ti odvisni od obravnavane zadeve. Ti koraki so nadgradnja rezultata, ki se doseže po petih korakih kvalitativnega pregleda.

8. korak: zagotavljanje dokazov o strukturi in učinkovitosti neposredno prizadetega sektorja oz. sektorjev

Ta korak je razširitev 3. in 4. koraka v okviru kvalitativnega pregleda, ki ste ga izvedli za svoje podjetje. Njegov namen je predhodne sklepe podpreti s statističnimi dokazi. Kvantitativna ocena učinkovitosti sektorja bi v idealnih razmerah temeljila na:

- vplivu ciljnega sektorja v gospodarstvu EU, kot je bil izmerjen glede na delež v dodani vrednosti in zaposlovanju, regijsko in nacionalno koncentracijo sektorja itd.;
- številu in porazdelitvi podjetij, vključno z deležem malih in srednje velikih podjetij, ter na razmerju koncentracije teh podjetij²⁰;
- produktivnosti dela ali skupni faktorski produktivnosti v sektorju;

²⁰ Razmerje koncentracije se nanaša na odstotek tržnega deleža, ki ga obvladujejo največja podjetja v panogi. Razmerje koncentracije 4 in razmerje koncentracije 10 sta uporabljena zelo pogosto (tj. tržni delež 4 in 10 največjih podjetij).

- donosnosti sektorja, kot je bila izmerjena z neto donosnostjo, donosnostjo sredstev;
- tržnem deležu sektorja na svetovnem trgu; in
- toku neposrednih tujih naložb (razmerje med vhodnimi/izhodnimi neposrednimi tujimi naložbami in dodano vrednostjo).

8a. korak: preučevanje obstoječih sektorskih študij in naknadno ocenjevanje

Komisija je izvedla številne raziskave industrije in trga ter naknadno ocenjevanje politik. Na naslednji spletni strani lahko na primer poiščete seznam raziskav o predelovalni industriji:

http://ec.europa.eu/enterprise/policies/industrial-competitiveness/industrial-policy/future-of-manufacturing/index_en.htm

Če teoretična raziskava ni zadostna, si lahko pomagata s spletišči in publikacijami ustreznih poslovnih združenj ali zadevnih organizacij socialnih partnerjev.

Register za preglednost lahko uporabite za iskanje stika, ki ga lahko nato pokličete, če potrebujete njegove najnovejše podatke in analize. Register za preglednost lahko najdete na spletnem mestu Europa.

8b. korak: posodobitev obstoječih podatkov

Če so obstoječe raziskave zastarele, ima Evropski statistični urad zbirke podatkov s posodobljenimi statističnimi podatki o sektorjih. Pregled statistične klasifikacije gospodarskih dejavnosti v Evropskih skupnostih²¹ bo pomagal pri povezovanju glavnih gospodarskih dejavnosti prizadetega sektorja oz. sektorjev s pripadajočimi kodami.

²¹ NACE (Nomenclature statistique des Activités économiques dans les Communautés Européennes) je statistična klasifikacija gospodarskih dejavnosti v Evropski skupnosti, ki jo uporabljajo Evropski statistični urad in države članice. NACE Rev.2 so uvedli leta 2008 kot odraz tehnološkega razvoja in strukturnih sprememb gospodarstva. Zato je za primerjavo statističnih podatkov pred in po letu 2007 potrebno uporabiti ustrezno preglednico.

NACE Rev.1.1 INDUSTRY/ ACTIVITY CODE	DESCRIPTION	NACE Rev.2 INDUSTRY/ ACTIVITY CODE	DESCRIPTION	INDICATORS
D	Manufacturing	C	Manufacturing	Number of enterprises
...	...	...	...	...
DJ	Manufacture of basic metals and fabricated metal products	C244	Manufacture of basic precious and other non-ferrous metals	
DJ27	Manufacture of basic metals	...	...	
DJ271	Manufacture of basic iron and steel and of ferro-alloys	C2442	Aluminium production	
DJ272	Manufacture of tubes	C2443	Lead, zinc and tin production	
DJ2721	Manufacture of cast iron tubes	C2444	Copper production	
DJ2722	Manufacture of steel tubes	C2445	Other non-ferrous metal production	
DJ273	Other first processing of iron and steel	C2446	Processing of nuclear fuel	
DJ2731	Cold drawing	C245	Casting of metals	
DJ2732	Cold rolling of narrow strip	C2451	Casting of iron	
DJ2733	Cold forming or folding	C2452	Casting of steel	
DJ2734	Wire drawing	C2453	Casting of light metals	
DJ2735	Other first processing of iron and steel n.e.c.; production of non-ECSC ferro-alloys (included in DJ271 in NACE Rev.1.1)	C2454	Casting of other non-ferrous metals	
DJ274	Manufacture of basic precious and non-ferrous metals	C25	Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment	
DJ2741	Precious metals production	C251	Manufacture of structural metal products	
DJ2742	Aluminium production	C2511	Manufacture of metal structures and parts of structures	

Običajno so najpomembnejše naslednje tri zbirke podatkov, kadar ni na voljo sektorskih virov²²: SBS, PRODCOM in COMEXT.

Zbirka podatkov s *strukturno statistiko podjetij* (SBS) vsebuje podatke na zelo razčlenjeni sektorski ravni: število podjetij v sektorju, število zaposlenih, podatki o prometu, dodana vrednost, naložbe, produktivnost, delež majhnih in srednje velikih podjetij pri dodani vrednosti in zaposlovanju itd.

Profil industrije – ključni podatki iz zbirke podatkov s strukturno statistiko podjetij

The screenshot shows the Eurostat website interface. The top navigation bar includes 'Home', 'Statistics', 'Publications', 'About Eurostat', and 'User support'. The left sidebar shows the 'Structural business statistics' menu with options like 'Introduction', 'Data', 'Main tables', 'Database', and 'Special SBS topics'. The main content area displays a search bar and a navigation tree. The 'SBS - main indicators' dataset is highlighted, showing its sub-items: 'European Business - selected indicators for all activities (NACE divisions) (ebd_all)' and 'Summary indicators - employment size classes for EU25/EU27 (all Nace activities) (sbs_sc_indic)'. The 'SBS - industry and construction (sbs_ind_co)' dataset is also visible.

²²

Razlago o vsebini glavnih zbirk podatkov EU in svetovnih zbirk podatkov ter povezave za dostop do njih najdete v Prilogi III. V primeru industrije aluminija so to sektorske organizacije in inštituti, kot na primer Mednarodni inštitut za aluminij, Statistični podatki svetovnega urada za kovino ali Mednarodna agencija za energijo.

View Table

Select Data

European Business - selected indicators for all activities (NACE divisions)

Last update: 05-05-2011

Interactive extraction size limit: 300000

Current extraction size: 768

Dimension selection: 1/15

GEO

INDIC_SB

NACE_R1

TIME

Filtering

Filtering type: ☐ Code range ☒ Pattern

Search

Show all

Search in: ☐ Codes ☐ Labels ☒ Both

☐	Code	Label
☒	V11110	Number of enterprises
☐	V12110	Turnover or gross premiums written
☐	V12120	Production value
☐	V12150	Value added at factor cost
☐	V12170	Gross operating surplus
☐	V13110	Total purchases of goods and services
☐	V13310	Personnel costs
☐	V15110	Gross investment in tangible goods
☐	V16110	Number of persons employed
☐	V16130	Number of employees
☐	V91110	Apparent labour productivity (Gross value added per person employed)
☐	V91120	Wage adjusted labour productivity (Apparent labour productivity by average personnel costs) (%)
☐	V91210	Average personnel costs (personnel costs per employee) (thousand euro)
☐	V92110	Gross operating surplus/turnover (gross operating rate) (%)
☐	V94414	Investment per person employed

NACE_R1: Mining and quarrying

INDIC_SB: Number of enterprises

GEO	TIME	1996	1997
European Union (2...		:	:
European Union (2...		:	:
Belgium		:	:
Bulgaria		139	161
Czech Republic		287	299
Denmark		:	:
Germany (includin...		:	:
Estonia		45	48
Ireland		54	59 (p
Greece		:	:
Spain		1,627	1,649
France		2,916	2,900
Italy		4,569	4,330
Cyprus		:	:
Latvia		:	34
Lithuania		48	55
Luxembourg		7	8
Hungary		:	:
Malta		:	:
Netherlands		:	205
Austria		322	302
Poland		746	952
Portugal		1,542	1,431
Romania		:	202
Slovenia		228	182
Slovakia		32	40
Finland		1,216	1,246
Sweden		513	626
United Kingdom		:	1,665

Zbirka podatkov evropskih nomenklturnih proizvodov (PRODCOM) vsebuje statistične podatke o proizvodnji končnih izdelkov: podatke o fizičnem obsegu proizvodnje izdelkov, ki so bili prodani v obdobju pregleda (kg, m², število izdelkov itd.), in vrednost teh prodanih izdelkov v EUR.

Profil industrije – podatki iz zbirke podatkov evropskih nomenklturnih proizvodov (za aluminijaste palice, koda 24422230)

European Commission > Eurostat > Prodcom - statistics by product > Data > Excel files (NACE Rev. 2)				
Home	Statistics	Publications	About Eurostat	User support
Prodcom - statistics by product		Excel files - NACE Rev. 2		Links
Introduction Europroms Steel Data Data Excel files (NACE Rev. 2) Excel files (NACE Rev. 1.1) Database		The Excel files on this page contain Prodcom data based on NACE Rev. 2. For 2008 onwards the files contain the original data based on NACE Rev. 2 as supplied by the reporting countries. For 1995 to 2007 the files contain data that has been converted where possible from the data based on NACE Rev. 1.1. These tables only show the production data. To use the database that contains both production and related trade data, please click on "Database" in the box to the left.		This document describes how to use the Excel files
		Prodcom Annual Data 2009 (updated 04/03/2011) Prodcom Annual Data 2008 (updated 04/03/2011)		

4/03/2011	Statistics on the production of manufactured goods Value ANNUAL 2009																			
These tables only show the production data. To use the database that contains both production and related trade data, please click here and																				
PRODCOM Code	Unit	flag EU27	Value EU27	Base EU27	flag EU25	Value EU25	Base EU25	Belgium	Bulgaria	Czech Republic	Denmark	Germany	Estonia	Ireland	Greece	Spain	France	Italy	Cyprus	
ALL VALUES AND VOLUMES ARE EXPRESSED IN THOUSANDS All confidential data and all national estimated data is suppressed (C)=Confidential, (CE)=Confidential Estimated, (E)=Estimated																				
24422230	EUR		615429		EU27-EU02(F)	590229	600	C	C	0	2178	9445	0	0	135947	61197		59428	0	
24422250	EUR		6498799		EU27-EU02(F)	6448799	5000	C	C	0	100198	C	0	0	119901	770425	463016	1267350	0	
24422270	EUR		226039		EU27-EU02(F)	220629	70	C	0	C	0	20606	0	0	0	0	C	16301	0	
24422350	EUR		311744		EU27-EU02(F)	311744		C	0	C	0	C	0	C	C	C	C	68102	0	

Zbirka podatkov COMEXT vsebuje podatke o vrednosti in količini izdelkov, s katerimi se je trgovalo med državami članicami EU in državami, ki niso članice EU, podatke o trgovanju v EU glede na državo članico, partnerja in skupino izdelkov, podatke o deležu EU in različnih skupin EU (euroobmočje, EU-15, EU-12, EU-27 itd.) v svetovni trgovini. Večina kod zbirke

podatkov Prodcom ustreza eni ali več kodam iz klasifikacije za zunanjo trgovino, poznane tudi kot kombinirana nomenklatura (KN)²³.

Kombinirana nomenklatura

eurostat		The CN headings with their corresponding Prodcom headings - Year 2009		eurostat	
3917 39 15	Flexible tubes, pipes and hoses, of addition polymerization products, reinforced or otherwise combined with other materials, seamless and of a length > the maximum cross-sectional dimension, whether or not surface-worked, but not otherwise worked (excl. those with a burst pressure of $\geq 27,6$ MPa)				
22.21.29.50	Plastic tubes, pipes and hoses (excluding artificial guts, sausage skins, rigid, flexible tubes and pipes having a minimum burst pressure of 27.6 MPa)	kg		S	
3917 39 19	Flexible tubes, pipes and hoses, of plastics, reinforced or otherwise combined with other materials, seamless and of a length > the maximum cross-sectional dimension, whether or not surface-worked, but not otherwise worked (excl. addition polymerization products, condensation polymerization products and rearrangement polymerization products, and products able to withstand a pressure of $\geq 27,6$ MPa)				
22.21.29.50	Plastic tubes, pipes and hoses (excluding artificial guts, sausage skins, rigid, flexible tubes and pipes having a minimum burst pressure of 27.6 MPa)	kg		S	
3917 39 90	Flexible tubes, pipes and hoses, of plastics, reinforced or otherwise combined with other materials (excl. seamless or cut to length only; tubes with a burst pressure of $\geq 27,6$ MPa)				
22.21.29.50	Plastic tubes, pipes and hoses (excluding artificial guts, sausage skins, rigid, flexible tubes and pipes having a minimum burst pressure of 27.6 MPa)	kg		S	

Prikaz: opis neposredno prizadetega sektorja/trga (industrija aluminija)

Aluminij je kovina, ki jo je v Zemljini skorji v izobilju in je relativno homogen izdelek. Ima posebne lastnosti (je nemagneten, odporen na korozijo ...), zaradi katerih predstavlja strateško surovino za veliko sektorjev od letalske in vesoljske industrije do industrije na področju gradbene opreme. Faze vrednostne verige na začetku proizvodnje zajemajo rudarstvo, talilnico/recikliranje in rafinerijo. Faze na koncu proizvodne verige zajemajo sekundarno obdelavo in proizvodnjo vmesnih izdelkov (valjarji, naprave za iztiskanje, kolesca in izdelovalci žic), [...].

Faza proizvodnje je razdeljena na dva dela. Primarni aluminij se proizvaja s taljenjem surovine, medtem ko se sekundarni aluminij proizvaja s taljenjem aluminijastih odpadkov. Proizvodnja primarnega (oz. surovega) aluminija poteka v treh ločenih korakih. Rudarji izkopljejo boksitno rudo. Nato se v obratu za pridobivanje aluminija iz boksitne rude pridobiva aluminij (aluminijev oksid), ki se pošlje v talilnico, v kateri se proizvede aluminijasta zlitina v obliki ingotov, plošč ... Sekundarni aluminij se izdeluje v rafinerijah (izrabljeni izdelki, kot so pločevinke za pijačo ...) ali s ponovnim taljenjem (industrijski odpadki ...) [...].

Ta sektor je kapitalsko in energetske intenziven ter zahteva veliko sredstev. Sektor primarnega aluminija porabi za proizvodnjo ene tone aluminija 15 MW na uro; pri sekundarni proizvodnji iz odpadkov je ta vrednost 0,75 MW na uro. [...]

Mednarodni inštitut za aluminij navaja, da je bilo leta 2010 na svetu brez Kitajske 117 talilnic primarnega aluminija. Od tega jih je 21 na območju EU-27, na Norveškem jih je sedem in na Islandiji štiri. Rudarstvo in predelavo obvladuje majhno število

²³ Uvoženo in izvoženo blago je potrebno prijaviti ter navesti, pod katero podštevilko kombinirane nomenklature spada.

multinacionalnih družb, ki so na različne načine vertikalno vključene v nadaljnje faze proizvodnje. V EU v tem sektorju prevladuje šest podjetij; največja tri nimajo sedeža v EU (Hydro, Rio Tinto/Alcan in Alcoa) [...].

Cene za surovino in primarne izdelke določa ali priporoča londonska, šanghajska ali čikaška borza kovin. Drugi dejavniki, ki vplivajo na ceno, so običajno določeni na lokalni ravni.

Predstavitveno besedilo temelji med drugim na dokumentih družb Ecorys (2011) in CE Delft (2008)

Poleg navedenih primerov obstaja veliko drugih zbirk podatkov z uporabnimi informacijami, ki so razdeljene glede na sektor in bi lahko bile zato uporabne pri sektorski analizi: pregled stanja na področju naložb v industrijske raziskave in razvoj v EU za inovacije, evropska raziskava o delovni sili za podatke o trgu delovne sile itd. Priloga 2 vsebuje veliko več primerov.

9. korak: zagotavljanje podatkovnih dokazov za posredno prizadete sektorje

Če se na podlagi kvalitativnega pregleda pokažejo znatni posredni (pozitivni ali negativni) učinki, je priporočljivo, da se zgoraj navedeni koraki izvedejo tudi za druge sektorje znotraj ali zunaj vrednostne verige, ki bi lahko bili najbolj prizadeti. V takem primeru delovna skupina za ocenjevanje učinka ravna po svoji presoji ali uporabi bolj sistematične metode, kot sta input-output analiza ter prikaz in izdelava profila vrednostne verige. Uporabna navodila za prikaz in izdelavo profila vrednostne verige so na voljo na spletišču:

<http://myintracomm.ec.europa.eu/entr/howwemanage/decisionmaking/Pages/default.aspx>

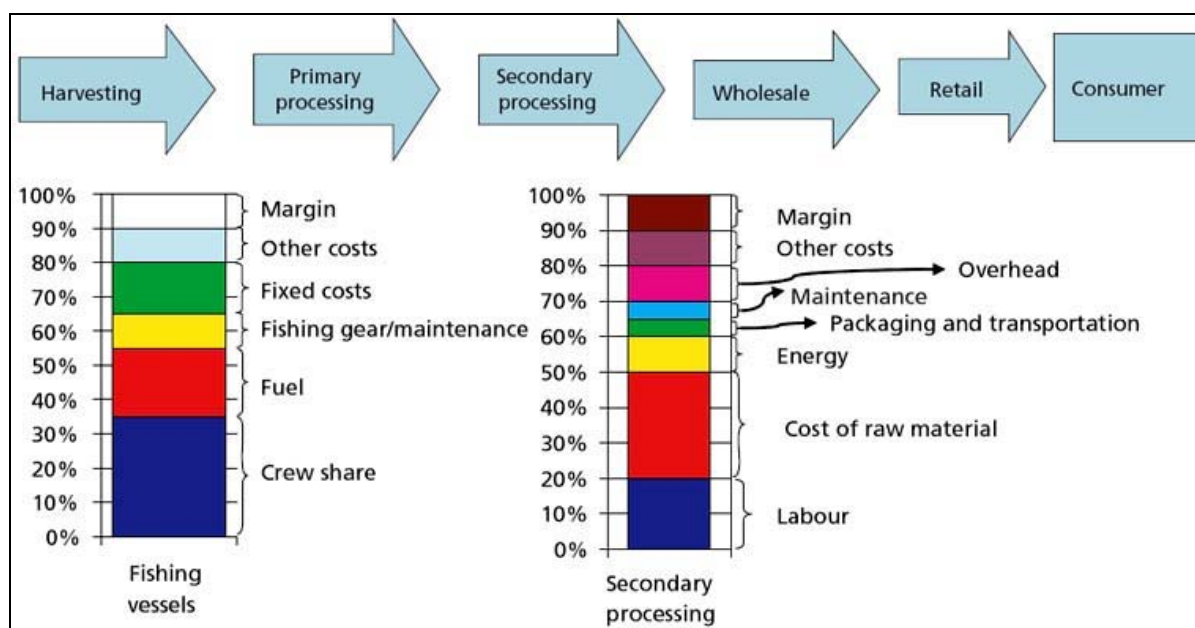
10. korak: kvantifikacija dodatnih stroškov za usklajevanje in/ali obratovalnih stroškov²⁴, ki so povezani z ocenjeno pobudo

Ta korak je podoben 5. koraku z razliko, da zadeva kvantifikacijo. Kadar je izvedljivo, bi bilo morda uporabno, da se pri izdelavi profila sektorja na koncu doda splošna razčlenitev stroškov, podobno kot so stroški razčlenjeni v naslednjem prikazu za industrijo morske hrane:

Prikaz: stroškovna struktura (industrija morske hrane) s spletnega mesta www.fao.org

²⁴

Kot je navedeno v koraku 5 zgoraj, so dodatni stroški poslovanja tisti dodatni proizvodni stroški (izdelki in storitve za vmesno uporabo in vhodni faktorji), ki so povezani z novimi predpisi, niso pa neposredno povezani z usklajevanjem s temi predpisi.



Kadar je tak opis stroškovne strukture izvedljiv in smiseln, je ustrezno dopolnilo k podatkom iz odgovorov iz 5. koraka, tako da je mogoče bolje razumeti pomembnost pozitivnih in negativnih učinkov, ki so opredeljeni v 5. koraku²⁵. Če se sektorji razčlenijo dovolj natančno, se lahko opisi stroškovnih struktur poiščejo v input-output tabelah²⁶.

11. korak: kvantifikacija pričakovanih učinkov na sposobnost prizadetih podjetij za inovativnost

Ta analiza bo v najboljšem primeru vključevala več kazalnikov glede vložkov in izločkov, povezanih z inovacijami v sektorju. Kazalniki v okviru evropskega pregleda na področju inovacij²⁷ so smiselna začetna točka. Podatki so na voljo na spletišču s statističnimi podatki Skupnosti o inovacijah:

<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/microdata/cis>

Ta zbirka podatkov in druge podobne zbirke lahko pomagajo pri zasnovi kvantitativnega ocenjevanja, ki bi sledilo opredeljenim učinkom iz 6. koraka. Podatki se lahko pridobijo tudi prek industrijske zbornice zadevnega sektorja. Te lahko običajno po potrebi posredujejo publikacije in podatke in vam pomagajo, da predvidite prihodnje učinke možnosti politike na sposobnost sektorja za inovativnost. Dodatne ideje so na voljo v oddelku 8.5 v prilogah k Smernicam za oceno učinka.

²⁵ Smernice za oceno učinka (poglavje 10, str. 46–60) vsebujejo podrobna postopna navodila o oceni stroškov obveznosti sporočanja (Standardni model stroškov EU).

²⁶ Priročnik s tabelami ponudbe in porabe ter z input-output tabelami Evropskega statističnega urada (2008), poglavje 11

²⁷ Obiščite spletišče <http://www.proinno-europe.eu/metrics>

12. korak: kvantifikacija pričakovanega učinka na mednarodno konkurenčnost prizadetih sektorjev

Smernice za oceno učinka vsebujejo navodila za kvalitativno ocenjevanje verjetnega učinka predloga na mednarodno trgovino in naložbene tokove (priloge k Smernicam za oceno učinka, oddelek 8.7). Namen tega zadnjega koraka preverjanja konkurenčnosti je zagotavljanje podpore:

1. pri uporabi navodil iz oddelka 8.7 Smernic za oceno učinka v zvezi s prizadetim sektorjem; in
2. pri kvantifikaciji pričakovanih učinkov na mednarodno konkurenčnost zadevnega sektorja.

Obstaja več standardnih kazalnikov, ki so namenjeni za prikaz mednarodnega položaja posameznega gospodarstva in podjetij v okviru tega gospodarstva. Nekateri najpogosteje uporabljeni kazalniki so:

- *razmerje med vhodnimi neposrednimi tujimi naložbami in dodano vrednostjo* izraža delež neposrednih tujih naložb v skupnih naložbah in kaže, kako privlačna je država gostiteljica;
- *razmerje med izhodnimi neposrednimi tujimi naložbami in dodano vrednostjo* kaže moč podjetij, kadar podjetja v tujini opravljajo tvegane naložbe z namenom pridobivanja priložnosti na tujih trgih in s tujimi viri;
- *deleži izvoza v tujo državo* kažejo delež izvoza določene države v celotnem svetovnem izvozu za posamezno industrijo. Izražajo sposobnost odzivanja na zunanje povpraševanje ali odpiranja novih trgov v neposredni primerjavi z mednarodno konkurenco;
- *ugotovljena primerjalna prednost primerja delež izvoza izdelkov določene industrije v celotnem izvozu izdelkov podjetij iz EU z deležem izvoza izdelkov iste industrije v skupini referenčnih držav;*
- *relativna trgovinska bilanca primerja trgovinsko bilanco določenega proizvoda s celotnim obsegom trgovanja, tj. z izvozom in uvozom;*
- *relativni stroški dela na enoto (RULC)* izražajo stroške dela v določeni industriji, ki so odvisni od storilnosti (stroški dela na enoto) in ustreznega kazalnika v drugi državi.

Ugotovljena primerjalna prednost in relativna trgovinska bilanca izražata položaj posameznih industrij na svetovnem trgu, medtem ko relativni stroški dela na enoto izražajo zmožnost ohranjanja konkurenčnosti. Spremembe v teh kazalnikih bodo pokazale, v katerih industrijah dosega Evropa primerjalno prednost ali v katerih je v slabšem položaju. Vendar jih je treba razlagati previdno: na splošno lahko izguba konkurenčnosti v posamezni industriji dobro izraža veliko učinkovitost izvoza v okviru drugih domačih industrij. Zaradi rasti vrednosti eura se lahko na primer poslabša konkurenčnost določene industrije, vendar lahko taka rast istočasno izraža veliko povečanje produktivnosti v drugih industrijah, zaradi česar prihaja do velikega obsega izvoza in velikega povpraševanja po euru.

Poleg tega je treba upoštevati razsežnost izvoza v okviru kazalnikov za matično državo. Vsaka država, ki se na primer ukvarja s sestavljanjem komponent na področju elektronike, bo zabeležila visok delež izvoza izdelkov na področju elektronike, vendar to ne bo izražalo dejanske proizvodne strukture države, zato bo kazalnik ugotovljene primerjalne prednosti umetno napihnjen.

Primerjalno prednost je mogoče raziskati z uporabo trgovinskih tokov, pri čemer se upošteva kazalnik ugotovljene primerjalne prednosti, ki izraža obseg specializacije EU v določenem sektorju. Za vsak sektor v EU se izračuna delež izvoza v celotnem izvozu EU, ki se nato primerja z deležem svetovnega izvoza sektorja v celotnem svetovnem izvozu. Kazalnik ugotovljene primerjalne prednosti, ki je večji od ena, za določen sektor kaže, da je to sektor, iz katerega EU izvaža relativno več, kot je svetovno povprečje, kar pomeni, da ima Evropa v tem sektorju primerjalno prednost.

V Prilogi 2 je daljši seznam virov podatkov in kazalnikov, na podlagi katerih se lahko oceni konkurenčnost panoge EU na svetovnem trgu. Vsebuje tudi spletne povezave do dokumentov ali strani s statističnimi podatki, ki navajajo vrednosti za te kazalnike. Statistične priloge k letnemu „Evropskemu poročilu o konkurenčnosti“ na primer vključujejo operativno opredelitev in povezane podatke na ravni sektorja za zadnjih 10 let.

Priloga 1

Prikazi kvalitativnih pregledov učinkov na konkurenčnost

1. Pobuda politike: prepoved nevarnih snovi

Nekatere snovi ali izdelki imajo lahko nevarne lastnosti. Zato je potrebno pravilno upravljanje tveganj, ki pretehta koristi in stroške uporabe takih snovi v proizvodnem procesu ali takrat, ko so dane v promet. Prepoved snovi je le ena od možnosti politike, pri čemer je njena izbira odvisna od resnosti tveganja. Če se tveganje nanaša predvsem na varnost pri delu, obstaja v okviru politike možnost, da se prepove uporaba snovi v proizvodnem procesu. Če je nevarnost povezana s snovjo, ki jo vsebuje končni izdelek (tveganje za varnost proizvoda), se lahko morda uporabi prepoved „trženja v Evropi“.

Neposredni učinki

Če evropska podjetja ne smejo več uporabljati te snovi (prepoved zaradi varnosti pri delu), izgubijo poslovno priložnost na trgu EU in na izvoznih trgih. Zaradi prepovedi te vrste bi imeli proizvajalci iz držav, ki niso članice EU, konkurenčno prednost, saj bi izdelek še vedno lahko tržili v Evropi in povsod po svetu, ne da bi pri tem morali bistveno prestrukturirati proizvodni proces.

Če evropska podjetja ne smejo več tržiti te snovi (prepoved trženja v Evropi), jo lahko v Evropi kljub temu proizvajajo za potrebe izvoza, medtem ko proizvajalci iz držav, ki niso članice EU, izgubijo evropski trg. Ker je domači trg za (evropske) proizvajalce običajno zelo pomemben, so lahko evropski proizvajalci v zvezi z ekonomijo obsega v slabšem položaju. Vendar ta učinek verjetno ne bo imel tako hudih posledic kot učinek prepovedi snovi zaradi „varnosti pri delu“. Zadevna prepoved bi bila verjetno tudi koristna, saj bi spodbudila prizadevanje inovatorjev, da poiščejo nadomestke za prepovedano snov ali nadomestne proizvodne metode.

Obe vrsti prepovedi lahko povzročita, da nastanejo dodatni stroški za industrije, ki sodelujejo s podjetji, če ni na voljo podobne snovi po podobni ceni. To bi bili dodatni stroški, če se predpostavlja, da so bili stroški proizvodnega procesa do prepovedi najnižji. Če podobnega vložka ni, bodo morala evropska podjetja, s katerimi se posluje, na novo oblikovati mešanice in izdelke, pri čemer bo treba v raziskave in razvoj vložiti veliko dodatnega prizadevanja.

Če podjetja, s katerimi se posluje, ne najdejo podobnega vložka po podobni ceni, bodo morala spremeniti svoje cene. Zato se lahko zmanjša obseg njihove prodaje, če obstajajo nadomestni izdelki in so stroški menjave izdelovalca za stranko nizki. Da bi se podjetja izognila temu, bi morala morda zmanjšati tudi svoje dobičke. Manjši obseg prodaje in/ali donosnosti lahko dolgoročno ogrozita njihovo sposobnost za obstanek na trgu.

Posredni učinki (drugi krog učinkov)

Iskanje nadomestnih izdelkov omogoča nove poslovne priložnosti za tiste, ki izdelujejo te izdelke in jih tržijo. Obseg novih poslovnih priložnosti bi moral ustrezati obsegu izgubljenih poslovnih priložnosti zaradi prepovedi, kadar je učinkovitost nadomestnega izdelka podobna in ima podobno ceno. To je dejansko odvisno tudi od tega, ali bo nadomestni izdelek proizveden v Evropi ali ne.

Če nadomestni izdelek ni tako učinkovit kot prepovedani izdelek, bodo prednosti izdelka za stranke manjše, zaradi česar lahko pride do padca blaginje.

Druge bolj posredne učinke lahko podjetja dosežejo prek nepričakovanih kanalov. Iskanje nadomestnih izdelkov v tujini lahko na primer spodbudi internacionalizacijo poslovanja malih in srednje velikih podjetij, saj bodo v podjetju tako izboljšali večjezične sposobnosti in povečali zbirko stikov. Zaradi izboljšanja internih večjezičnih sposobnosti bo imelo podjetje na splošno kratkoročno dodatne stroške, vendar bo sčasoma doseglo prednost, saj bo lahko vstopilo na tuje trge in imelo dostop do strank na tujih trgih.

Možnost z manj negativnimi učinki

- Preveriti je treba, če je popolna prepoved res potrebna in sorazmerna, saj so lahko na voljo manj skrajne možnosti za obvladovanje tveganj, kot je boljša informiranost kupcev, omejevanje prodaje na kupce, ki so strokovnjaki, ali boljše obvladovanje tveganja na delovnem mestu. Ali je na primer prepoved snovi, ki se uporablja kot premaz za leče v medicinskih pripomočkih, v katerih je uporabljena zelo majhna količina take snovi in s katero uporabnik ne more priti v stik, potem ko so leče vgrajene v pripomoček, sorazmerna?
- Določiti je treba prehodno obdobje, pri čemer je treba upoštevati razvojno obdobje zadevnega izdelka in proizvodnega procesa, če se v okviru industrije sprejme odločitev, da bodo podjetja izdelovalce in uporabnike izdelkov, ki vsebujejo nevarno snov, bolje obveščala in usposobila.
- Dovoliti je treba uporabo/prodajo že obstoječih zalog.

2. Pobuda politike: omejevanje oglaševanja, katerega ciljna publika so otroci

Cilj prepovedi „oglasov za otroke“ je zavarovati otroke (in njihove starše) pred nevarnostjo, da bi z njimi manipulirali, ne da bi se ti sploh zavedali učinkov takega oglaševanja. Omejevanje temelji na filozofiji, da se je taki manipulaciji najlažje izogniti, če se uporaba takih oglasov takoj prepove.

Neposredni učinki

Ko se prepove oglaševanje, katerega ciljna publika so otroci, morajo podjetja, ki prodajajo izdelke za otroke (kot so igrače, brezalkoholne pijače ter sladkarije in hrana) poiskati druge in potencialno manj učinkovite načine komunikacije in trženja ter revidirati porazdelitev sredstev v proračunu za trženje. Če so pri tem neuspešna, se bo izbira potrošnikov (otrok in njihovih staršev) usmerila drugam (otroci so manj navdušeni nad izdelki, na katere je vplivala prepoved) in prodaja se bo zmanjšala.

V prehodnem obdobju bo prepoved namesto prodaji novih izdelkov in izdelkov, ki na novo vstopajo na trg, koristila prodaji obstoječih izdelkov in izdelkov, ki so že dani na trg. To lahko upočasni inovativnost v okviru te skupine izdelkov.

Posredni učinki

Posredne učinke je težko opredeliti, saj so dejanski učinki oglaševanja, katerega ciljna publika so otroci, najprej poznani zelo slabo. Kadar je bilo oglaševanje zelo učinkovito in se je zagotovil višji proračun za tak izdelek, so učinki omejevanja takega oglaševanja načeloma odvisni od tega, kako bi ciljna skupina porabila sredstva, namenjena za nakup izdelka, če takega oglaševanja ne bi bilo.

Možnost z manj negativnimi učinki

- Dovoljevanje oglaševanja, pri čemer sta oblika in vsebina strogo omejeni (vključno z neustreznimi sporočili).

3. Pobuda politike: omejevanje cen mobilnih ponudnikov za gostovanja

Visoke cene gostovanj so za operaterje mobilne telefonije zelo donosne. Vendar ti operaterji potrošnikom nalagajo čezmerne stroške in spodkopavajo konkurenčnost industrij EU, ki bi imele koristi od razvoja čezmejnih dejavnosti. Stopnja čezmejnih dejavnosti je med drugim odvisna tudi od stopnje stroškov transakcije. Gostovanje je pri takih dejavnostih pogosto nujno. Če so cene gostovanja visoke, so visoki tudi stroški transakcij. Zato številne industrije in podjetja iz EU še naprej delujejo le na lokalnem trgu in skupnega notranjega trga ne izkoristijo v celoti. Razporejanje sredstev ni optimalno. Ekonomija obsega ni dosežena. To škodi stroškovni/cenovni konkurenčnosti teh podjetij.

V takem primeru mora biti cilj ukrepov EU spodbujanje konkurenčnega razvoja na tem trgu (s čimer bi se zmanjšala pogajalska moč prevladujočega ponudnika mobilnih storitev). To je mogoče doseči z določanjem najvišjega zneska, ki ga lahko zaračuna ponudnik za gostovanje znotraj Skupnosti (evrotarifa), in/ali tako, da se potrošniku omogoči izbira, da ne uporablja gostujoče storitve, ki jih kot del paketa ponuja operater (ločevanje).

Vpliv na poslovanje in učinki na konkurenčnost

Omejevanje cen in ločevanje ne vplivata na razpoložljivost ali stroške vložkov operaterjev mobilne telefonije, vendar imata neposredni učinek na njihovo trgovinsko dejavnost (oblikovanje cen in trženje). Zaradi takih ukrepov bi se moral povečati konkurenčni pritisk, cene bi se morale približati stroškovni ravni in konkurenčnost cen poslovnih strank bi se morala izboljšati.

Vendar bi lahko izpad prihodka in manjša donosnost posredno vplivala na zmožnost sektorja za naložbe v omrežno infrastrukturo in inovacije. Nekateri operaterji so dejansko trdili, da so z velikimi dobički od cen gostovanj financirali obe navedeni dejavnosti. Trdili so, da podjetja brez tega vira dohodka ne bi imela dovolj virov za ustvarjanje novih trgov in da bi bil njihov položaj na svetovnem trgu oslavljen (mogoča izguba zunanje konkurenčnosti).

Poleg tega bi lahko te možnosti politike na različne načine vplivale na strukturo te industrije, na primer če bi bolj prizadele manjše, neodvisne operaterje ali operaterje, ki so šele začeli izvajati zadevno dejavnost. Res je, da so stroški vstopa na trg visoki zaradi stroškov omrežne infrastrukture, vendar to ni povezano z omejevanjem cen. Nekateri od teh operaterjev bi lahko izstopili s trga, če bi bilo izvajanje te vrste omejevanja cen ali ločevanja tehnično zahtevno ali drago. Predvsem mali operaterji bi se lahko spopadali s tveganjem razkoraka cen. Tudi novi operaterji in potencialna nova podjetja, ki bi vstopala na trg, ne bi imeli visokih dobičkov, ki bi jih lahko namenili za naložbe v svojo infrastrukturo, kar bi dejansko zaščitilo že uveljavljene obstoječe ponudnike. V takih okoliščinah bi politika okrepila oligopolistične

značilnosti te industrije. Vendar bi od tega imela korist mala in srednje velika podjetja v drugih sektorjih.

Omejevanje cen in ločevanje naj bi na splošno imela pozitiven učinek na konkurenčnost evropske industrije. Zlasti zaradi ločevanja gostujočih storitev bi se dodatno povečala pogajalska moč evropske industrije, saj so podjetja zelo veliki uporabniki takih storitev. Zagotavljanje boljših cen za gostovanje bi moralo samodejno izboljšati stroškovno konkurenčnost industrij EU.

Možnost z manj negativnimi učinki

- Določitev evrotarife na stopnjo, ki bo zagotavljala zadosten dobiček za pokrivanje stroškov za inovacije.
- Po možnosti je treba namesto omejevanja, ki temelji na stroških, izbrati pristop z zaščitnimi ukrepi (saj tak pristop zagotavlja več možnosti za določanje cen glede na tržne sile).
- Izbrati je treba možnosti, ki manjše, neodvisne operaterje ali operaterje, ki začenjajo na novo, na trgu EU ne postavljajo v slabši položaj.
- Kadar primerljive prednosti za industrije EU na splošno zagotavljata dve možnosti politike, je treba izbrati možnost, ki je najmanj škodljiva za skupni dobiček ciljne industrije.
- Če se ohrani omejevanje cen, je treba predvideti, da bo potrebna izvedba ocenjevanja učinka na konkurenčnost evropskih operaterjev na trgu EU in v tujini, pri čemer je treba ocenjevanje izvesti razmeroma kmalu po uvedbi omejevanja cen (da se izognete nastanku nepopravljive škode za industrijo).
- Če se ohrani omejevanje cen, je treba predvideti, da bo potrebno sprejetje samoderegacijske klavzule (zaradi posebnih, zelo omejevalnih značilnosti tega orodja bo Komisija ocenila, ali je ob upoštevanju razvoja na trgu potrebno podaljšati veljavnost omejevanja).

Priloga 2

Viri podatkov za kvalitativno analizo

1. Glavne klasifikacije za industrijske dejavnosti in izdelke

Klasifikacije in nomenklature EU

- **Kombinirana nomenklatura**
<http://eur-lex.europa.eu/JOHtml.do?uri=OJ:L:2010:284:SOM:EN:HTML> Klasifikacija EU, uvedena leta 1988 in uporabljena za namene carinskih tarif za zunanjo trgovino (uvoženo in izvoženo blago je treba prijaviti in navesti pod katero podštevilko nomenklature spadajo); kategorije se prepozna po 8-mestni oznaki, ki je sestavljena iz oznake HS (glejte spodaj) in iz dveh dodatnih števil, ki sta ustvarjeni za potrebe Skupnosti.
- **CPA – Statistična klasifikacija proizvodov po dejavnostih v Evropski gospodarski skupnosti**
http://ec.europa.eu/eurostat/ramon/nomenclatures/index.cfm?TargetUrl=LST_NOM_DTL&StrNom=CPA_2008&StrLanguageCode=EN&IntPcKey=20701907&StrLayoutCode=HIERARCHIC
- **NACE – Statistična klasifikacija gospodarskih dejavnosti v Evropskih skupnostih**
http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/nace_rev2/introduction
Statistična klasifikacija gospodarskih dejavnosti v Evropski skupnosti, ki jo uporabljajo Evropski statistični urad in države članice Pomaga določati gospodarske dejavnosti, ki jih je potrebno vključiti v vrednostno verigo (faza izdelovanja prikaza), in oznake, ki so potrebne za pridobivanje podatkov za evropske nomenklature proizvode in podatkov iz drugih zbirk EU.
- **Seznam evropske nomenklature proizvodov – PRODCOM**
http://ec.europa.eu/eurostat/ramon/nomenclatures/index.cfm?TargetUrl=LST_NOM_DTL&StrNom=PRD_2010&StrLanguageCode=EN&IntPcKey=&StrLayoutCode=HIERARCHIC
Izdelkom se določi 8-mestna oznaka Seznama evropskih nomenklatur proizvodov; prve štiri številke predstavljajo kodo NACE gospodarskega sektorja, kjer je navadno izdelan proizvod. Seznam vključuje približno 4000 skupin proizvodov.

Mednarodne klasifikacije in nomenklature

- **Harmonizirani sistem poimenovanj in šifrskih oznak blaga**
http://www.wcoomd.org/home_hsoverviewboxes_tools_and_instruments_hsnomenclature.htm
Izpopolnjen pod pokroviteljstvom Svetovne carinske organizacije za klasifikacijo prodanih izdelkov; sistem je sestavljen iz približno 5000 skupin blaga, ki so označene s 6-mestno oznako.
- **ISIC – Mednarodna standardna klasifikacija gospodarskih dejavnosti (rev4)**
<http://unstats.un.org/unsd/cr/registry/regcst.asp?Cl=27&Lg=1>
Sistematična klasifikacija dejavnosti, ki jo je glede na kriterije, kot so vložek, rezultat in uporaba proizvedenega izdelka ter značaj proizvodnega procesa, ustvaril Sektor Združenih narodov za statistiko. Zahvaljujoč preglednicam povezav s kodami NACE pomaga pri ustvarjanju prikaza vrednostne verige in pri pripravi zbiranja podatkov o konkurentih EU.
- **SITC – Standardni sistem uvrščanja v mednarodni trgovini (Rev 4)**
<http://unstats.un.org/unsd/trade/sitcrev4.htm>
Klasifikacija trgovinske dejavnosti, usklajena za izvajanje mednarodnih primerjav. Zahvaljujoč preglednicam povezav s kodami NACE pomaga pri ustvarjanju prikaza vrednostne verige in pri pripravi zbiranja podatkov o konkurentih EU; pri raziskavi dolgoročnih trendov na področju mednarodnega trgovanja z blagom in združevanju trgovskega blaga v razrede, ki so bolj primerni za analizo gospodarstva.

2. Glavne zbirke podatkov za ocenjevanje učinka na gospodarske dejavnosti in sektorje

Zbirke podatkov EU

- **AMADEUS**
<http://www.bvdep.com/AMADEUS.html>
Zbirka podatkov na ravni podjetja, ki vsebuje obširne informacije o približno 19 milijonov podjetij po vsej Evropi. Uporablja se lahko za preiskovanje posameznih podjetij, iskanje podjetij z določenim profilom in za splošno analizo.
- **BACH – Banka za usklajene računovodske izkaze podjetij**
<http://www.bachesd.banque-france.fr/>
□ Združene in usklajene informacije o finančnih poročilih nefinančnih podjetij iz 11 držav članic (AT, BE, DE, DK, ES, FI, FR, IT, NL, PT, SE, UK), Japonske in Združenih držav; trije razredi velikosti podjetij (mala, srednje velika in velika podjetja); 23 sektorjev ali podsektorjev, ki temeljijo na statistični klasifikaciji gospodarske dejavnosti v Evropskih skupnostih; časovno obdobje skoraj 20 let; 95 postavk, vključno s premoženjem, odgovornostjo ter računom za dobiček in izgubo. Uporablja se pri analizi premoženja, odgovornosti, finančnega položaja in donosnosti podjetij, glede na njihov sektor in razred velikosti.
- **Podatkovna zbirka COMEXT**
http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/external_trade/data/database
Vrednost (v eurih) in količina (št. izdelkov, kg, m², m³ itd.) blaga, s katerim se trguje med državami članicami in državami, ki niso v EU; delež EU v svetovni trgovini; zunanja trgovina EU, držav članic in glavnih tretjih držav glede na skupine izdelkov Standardnega sistema uvrščanja v mednarodni trgovini; trgovina EU po državah članicah, po partnerju in po skupini izdelkov; različna združenja EU (evroobmočje, EU25, EU27 itd.). Letni in mesečni podatki so na voljo za leta od 1995 naprej.
- **EU indikator vlaganj v raziskave in razvoj na področju industrije**
<http://iri.jrc.ec.europa.eu/reports.htm>
Indikator je orodje za primerjavo, ki od leta 2004 največjim svetovnim vlagateljem v raziskave in razvoj (1000 podjetij s sedežem v EU in 1000 podjetij s sedežem izven EU) vsako leto posreduje zanesljive, najnovejše informacije o vlaganju v raziskave in razvoj ter druge gospodarske in finančne podatke (vključno z neto prodajo, dobičkom, vlaganjem v osnovna sredstva, tržno vrednostjo podjetja, številom zaposlenih). Podatki indikatorja so objavljeni v serijah, ki združujejo štiri leta, da se na primer lahko izvedejo nadaljnje analize trenda, da se pregledujejo povezave med raziskavami in razvojem ter uspešnostjo poslovanja.
- **EU KLEMS – Računovodstvo rasti in produktivnosti**
<http://www.euklems.net/>
Za podrobno sektorsko storilnost in skupen faktor produktivnosti za kvantitativne raziskave, ki se osredotoča na tehnične spremembe v panogi (proizvodnja) do leta 2007.
- **Zbirka podatkov o znanosti in tehnologiji EU**
http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/science_technology_innovation/data/database
Raziskave in razvoj, podatki o inovacijah, statistika o patentih, sektorji z visoko intenzivnostjo znanja, človeški viri v znanosti in tehnologiji.
- **EUROFOUND – Evropska fundacija za izboljšanje življenjskih in delovnih razmer**
<http://www.eurofound.europa.eu/about/index.htm>
Naloga Evropske fundacije za izboljšanje življenjskih in delovnih razmer je zagotavljanje informacij, nasvetov in strokovnega znanja – o življenjskih in delovnih razmerah, odnosih med delavci in delodajalci ter obvladovanju sprememb v Evropi – ključnim udeležencem s področja socialne politike EU na podlagi primerjalnih podatkov, raziskav in analiz.
- **Sistematična raziskava o evropski delovni sili**
<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/microdata/lfs>
Sistematična raziskava o delovni sili EU je raziskava, ki je zajela velik vzorec gospodinjstev in prikazuje četrtletne rezultate o delovni aktivnosti ljudi, ki so starejši od 15 let, in tudi oseb, ki niso vključene na področje delovne sile. Vse definicije veljajo za osebe, ki so starejše od 15 let in živijo v zasebnem gospodinjstvu. Osebe, ki opravljajo obvezno služenje vojaškega roka ali družbenokoristno delo, niso vključene v ciljno skupino raziskave, enako tudi osebe v institucijah/skupnih gospodinjstvih.

- **PRODCOM – Evropska nomenklatura proizvodov**
http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/prodcom/data/tables_excel
 Statistični podatki o proizvodnji blaga v državah članicah, izmerjeni glede na vrednost (v eurih) in količino (kg, m², število izdelkov itd.) ter razvrščeni glede na seznam Prodcom (glej klasifikacije).
- **SBS – Strukturna statistika podjetij**
http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/european_business/data/database
 Z navajanjem števila podjetij in števila zaposlenih, podatkov o prometu, dodani vrednosti, investicijah, produktivnosti ter deležu malih in srednje velikih podjetij pri dodani vrednosti in zaposlovanju opisuje poslovno ravnanje (struktura, upravljanje in učinkovitost) v EU. Pokriva industrijo, trgovino in storitve (podatki so na voljo za EU-27 in za države članice). Statistične podatke je mogoče razčleniti na zelo podrobne sektorske ravni (več sto gospodarskih dejavnosti, ki temeljijo na klasifikaciji NACE). Strukturna statistika podjetij ne zbira informacij o zunanji trgovini (glejte COMEXT) ali proizvodnji določenega izdelka (glejte PRODCOM). Pomaga razjasniti zadeve na ravni specializacije EU, občutljivosti sektorja, njegove strateške pomembnosti ali stopnje internacionalizacije („Katere države EU so relativno specializirane za izdelovanje določene vrste opreme?“; „Kako produktiven je določen sektor in kakšno je stanje glede operativne donosnosti?“; „Koliko premoženja in delovnih mest se ustvari z neko dejavnostjo?“; „Koliko podjetij z določanjem virov in z gospodarsko dejavnostjo?“).

Mednarodne zbirke podatkov

- **Zbirka statističnih podatkov COMTRADE/ZN o mednarodnem trgovanju z blagom**
<http://comtrade.un.org/db/>
☐ Evidenca o trgovanju vsebuje več kot 1,75 milijard zapisov, njeno vodenje se je začelo leta 1962 + analitične tabele pokrivajo tržne vrednosti in kazalnike za posamezne države in regije.
- **Statistika in bilance MAE (Mednarodna agencija za energijo)**
<http://www.iea.org/stats/index.asp>
 Za cene energije, fosilnih goriv itd.
- **Plačilne bilance MDS (Mednarodni denarni sklad)**
www.imf.org/external/np/sta/bop/bop.htm
- **OECD.Stat**
<http://stats.oecd.org/index.aspx?lang=en> in <http://www.oecd-ilibrary.org/statistics>
 Statistični podatki članic OECD – „statistični podatki o industriji in storitvah“, „zbirka podatkov strukturalne analize“, vključno z „zbirkami podatkov Input-Output“, „strukturna in demografska poslovna statistika“, vključno s „strukturno poslovno statistiko“ na gospodarski sektor; mednarodna trgovina glede na statistične podatke o blagu; „raven produktivnosti in BDP na osebo“.
- **UNCTAD – Konferenca Združenih narodov za trgovino in razvoj**
<http://www.unctad.org/Templates/Page.asp?intltemID=5156&lang=1>
 Za pridobivanje podatkov o tujih neposrednih naložbah z namenom ocene uvoza in prevzema tehničnih sprememb skozi vlaganje v osnovna sredstva.

3. Kazalniki konkurenčnosti panoge na svetovnem trgu

Spremembe v teh kazalnikih kažejo, da panoge EU razvijajo primerjalne prednosti ali pa so v konkurenčno slabšem položaju. Vendar jih je treba razlagati previdno: na splošno lahko izguba konkurenčnosti v posamezni industriji dobro izraža veliko učinkovitost izvoza v okviru drugih domačih industrij. Zaradi rasti vrednosti eura se lahko na primer poslabša konkurenčnost določene industrije, vendar lahko taka rast istočasno izraža veliko povečanje produktivnosti v drugih industrijah, zaradi česar prihaja do velikega obsega izvoza in velikega povpraševanja po euru.

- **Realni efektivni devizni tečaj (REER)**
 Realni efektivni devizni tečaj, ali enakovredno „relativni kazalniki za ceno in stroške“, si prizadeva za ocenjevanje cenovne ali stroškovne konkurenčnosti neke države (ali valutnega območja), ki je primerljiva z glavnimi konkurenti

te države ali območja na svetovnih trgih. Ustreza nominalnemu efektivnemu menjalnemu tečaju, deflacioniranem z izbranimi relativnimi deflatorji cen in stroškov.

- **Relativna trgovinska bilanca (RTB)**
Meri trgovinsko bilanco sektorja, ki je odvisna od skupnega trgovanja v sektorju.
- **Relativni stroški dela na enoto (RULC)**
Merijo stroške dela v določeni industriji, ki so odvisni od produktivnosti (stroški dela na enoto) in ustreznega kazalnika v drugi državi.
- **Sektorski kazalniki stroškov dela na enoto**
Lahko razkrijejo zanimive vzorce, ki so povezani s specializacijo zaradi mednarodne trgovine. Če obstaja sektor, v katerem ima neka država primerjalno prednost, bi morale plače rasti počasneje od produktivnosti, zato se stroški dela na enoto nižajo. Posledično lahko sektorski stroški dela na enoto kažejo primerjalne prednosti in stanje v konkurenčno slabšem položaju v zvezi z našimi trgovinskimi partnerji, ne da bi pri tem gledali trgovinske tokove.
- **Ugotovljena primerjalna prednost (RCA)**
Meri obseg specializacije EU v določenem sektorju. Za vsak sektor v EU se izračuna delež izvoza v celotnem izvozu EU, ta pa se nato primerja z deležem svetovnega izvoza sektorja v celotnem svetovnem izvozu. Če je ugotovljena primerjalna prednost za določen sektor > 1 , EU izvažata relativno več od svetovnega povprečja, kar prikazuje primerjalno prednost. Če je ugotovljena primerjalna prednost $EU-27 < 1$ in sčasoma še pade, nakazuje stanje v konkurenčno slabšem položaju, ki se še slabša (npr. v tekstilni industriji je ugotovljena primerjalna prednost iz 0,82 leta 1996 v letu 2006 padla na 0,64).

4. Bibliografski viri

Glede na (industrijski) sektor ali trg

Nedavne raziskave, ki omogočajo poglobljeno razumevanje dejavnikov za konkurenčnost v nekem sektorju.

- European Commission, *EU industrial structure 2011 – Trends and performance* (DG Enterprise & Industry)
Evropska komisija, Struktura industrije EU 2011 – trendi in uspešnost (GD za podjetništvo in industrijo)
http://ec.europa.eu/enterprise/newsroom/cf/itemshortdetail.cfm?item_id=3934
Analizira konkurenčnost gospodarstva EU iz sektorske perspektive; vpogled v relativno uspešnost posamezne industrije.
- Sectoral Growth Drivers and Competitiveness in the European Union (2009)
Gonila za rast v posameznem sektorju in konkurenčnost v Evropski uniji (2009)
http://ec.europa.eu/enterprise/policies/industrial-competitiveness/documents/index_en.htm
Sektorski podatki za leta od 1995 do 2004 o dodani vrednosti, opravljenih urah, produktivnosti, dobičkih, primerjalnih prednostih, neposrednih tujih naložbah, intenzivnosti raziskav in razvoja, podjetniški demografiji, učinkih predpisov, odprtosti.
- Letalska in vesoljska industrija
 - Aerospace (2009) *Letalska in vesoljska industrija (2009)*
http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/aerospace/files/aerospace_studies/aerospace_study_en.pdf
Podatki o letalski industriji in analiza te industrije (opomba: ne vključuje vesoljske industrije).
 - Global Monitoring for Environment and Security GMES downstream market (2008)
GMES – Globalno spremljanje okolja in varnosti za trg na koncu prodajne

verige (2008)

http://ec.europa.eu/gmes/pdf/studies/gmes_ds_final_report.pdf

Podatki o globalnem spremljanju okolja in varnosti za trg na koncu prodajne verige vključujejo podatke o zaposlovanju, prihodkih, rasti, učinkih predpisov.

- o European Global Navigation Satellite System-based industry (forthcoming)
(Industrija, ki temelji na evropskem globalnem navigacijskem satelitskem sistemu)

(v pripravi)

Podatki o sistemu za globalno satelitsko navigacijo in analiza te industrije.

- Biotehnoška industrija

- o The financing of biopharmaceutical product development in Europe (2009)

Financiranje razvoja biofarmacevtskih proizvodov v Evropi (2009)

http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/biotechnology/files/docs/financing_biopharma_product_dev_en.pdf

Podatki o kapitalu (lastni kapital, tvegani kapital, javna sredstva), ki je na voljo za razvoj novih proizvodov v biofarmacevtski industriji.

- o Competitiveness of the European biotechnology industry (2007)

Konkurenčnost v okviru biotehnoške industrije v Evropi (2007)

http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/biotechnology/files/docs/biotech_analysis_competitiveness_en.pdf

Podatki o zaposlovanju, patentih, novih podjetjih, raziskavah in razvoju, financiranju raziskav in razvoja, dostopu do financiranja na področju biotehnoške industrije.

- Keramična industrija

- o Ceramics industry (2008) *Keramična industrija (2008)*

http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/metals-minerals/files/finalreport_ceramics_131008_en.pdf

Podatki o keramični industriji: o proizvodnji, zaposlovanju, produktivnosti, donosnosti, trgovanju, porazdelitvi glede na strukturo in velikost podjetja.

- Gradbeni sektor

- o Construction sector: Sustainable competitiveness of the construction sector (2011)

Gradbeni sektor: Trajnostna konkurenčnost gradbenega sektorja (2011)

http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/construction/files/compet/sustainable_competitiveness/ecorys-final-report_en.pdf

Podatki o gradbenem sektorju: o prometu in dodani vrednosti, zaposlovanju, strukturi, proizvodnih lastnostih.

- Obrambni sektor

- o Study on the impact of emerging defence markets and competitors on the competitiveness of the European defence sector (2010)

Raziskava o vplivu pojavljanja novih obrambnih trgov in konkurentov na konkurenčnost evropskega obrambnega sektorja (2010)

http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/defence/files/study_defence_final_report_en.pdf

Pregled obrambnih trgov v Braziliji, Rusiji, Indiji, na Kitajskem in v Južni Koreji ter njihova pomembnost za konkurenčnost obrambne industrije EU.

- o Study on the competitiveness of European SMEs in the defence sector (2009)

Raziskava o konkurenčnosti evropskih malih in srednje velikih podjetij v obrambnem sektorju (2009)

http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/defence/files/2009-11-05_europe_economics_final_report_en.pdf

Podatki o obrambnem sektorju: o prometu, zaposlovanju, raziskavah in razvoju, trgovanju malih in srednje velikih podjetij EU.

- Eko-industrija
 - Eco-industry (2009) *Eko-industrija (2009)*
http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sustainable-business/eco-industries/index_en.htm
Podatki o eko-industriji EU: o prometu, zaposlovanju, strukturi, produktivnosti, donosnosti, trgovini, podjetniški demografiji, regulativnih ovirah, naložbah, dostopu do financiranja.
- Energetsko intenzivne panoge v sistemu trgovanja z emisijami
 - Ecorys (2011), *Competitiveness of European companies in the context of greater resource efficiency*
Ecorys (2011), *Konkurenčnost evropskih podjetij v smislu večje energetske učinkovitosti*
http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sustainable-business/sustainable-industry/sustainable-industry-forum/files/2_ecorys_berg_en.pdf
Analize ukrepov, gonil in ovir na področju energetske učinkovitosti v devetih sektorjih.
 - DTI / Idea / Ecorys study (forthcoming)
Raziskava DTI/Idea/Ecorys (v pripravi)
 - Wuppertal Institute (2007), *The relationship between resource productivity and competitiveness*
Inštitut Wuppertal (2007), *Razmerje med produktivnostjo virov in konkurenčnostjo*
http://ec.europa.eu/environment/enveco/economics_policy/pdf/part2_report_comp.pdf
Analize podatkov o produktivnosti virov.
- Prehrabna industrija
 - Competitiveness of the European food industry: an economic and legal assessment (2007)
Konkurenčnost evropske prehrabne industrije: ekonomska in pravna ocena (2007)
http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/food/files/competitiveness_study_en.pdf
Podatki o prometu, dodani vrednosti, izdatkih za raziskave in razvoj. Analiza konkurenčnosti prehrabne industrije EU.
 - Impact of the increased use of biofuels on the competitiveness of the EU food industry (2007)
Učinek večje uporabe biogoriv na konkurenčnost prehrabne industrije EU (2007)
http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/food/files/competitiveness/biofuelsstudy_finalreport_en.pdf
Podatki in informacije o strukturi podsektorjev za biodizel in bioetanol ter za sladkorni etanol in grozdov v verigi preskrbe z živili, ki temeljijo na žitaricah in oljnicah. Razprava o glavnih gonilih za spremembe.
 - Competitiveness of the European meat industry (forthcoming)
Konkurenčnost evropske mesne industrije (v pripravi)
- Sektor plinskih naprav
 - Gas appliances sector (2009) *Sektor plinskih naprav (2009)*
http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/pressure-and-gas/files/study_competitiveness_eu_gas_appliances_final_en.pdf

Podatki o evropskem sektorju plinskih naprav: o prometu, zaposlovanju, trgovanju, regulativnih pogojih, distribuciji in trgih, konkurentih, primerjalnih prednostih.

- Steklarstvo
 - Glass industry (2008) *Steklarstvo (2008)*
http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/metals-minerals/files/finalreport_glass_141008_en.pdf
Podatki o steklarstvu: o produktivnosti, donosnosti, dobičkih, trgovanju, porazdelitvi glede na strukturo in velikost podjetja.
- Industrija informacijskih in komunikacijskih tehnologij
 - ICT industry: SMEs in the ICT services industry (2009)
Industrija informacijskih in komunikacijskih tehnologij: Mala in srednje velika podjetja v industriji informacijskih in komunikacijskih tehnologij (2009)
http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/ict/files/study_report_ict_services_en.pdf
Podatki o industriji informacijskih in komunikacijskih tehnologij EU: o strukturi, prometu, zaposlovanju, produktivnosti, dodani vrednosti, donosnosti, trgovanju, neposrednih tujih naložbah, podpori za raziskave in razvoj, poslovnih pogojih, ovirah za vstop v panogo in izstop iz nje, strukturi trga, regulativnih pogojih.
- Kovinska industrija
 - Metalworking and metal articles industries (2009)
Predelava kovin in panoge za izdelavo izdelkov iz kovin (2009)
http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/mechanical/files/metalworking/mma_final_report_181109_final_en.pdf
Podatki o predelavi kovin in panogah EU za izdelavo izdelkov iz kovin: o proizvodnji, zaposlovanju, produktivnosti, donosnosti, strukturi panoge, porazdelitvi glede na velikost podjetja, trgovanju, ovirah za vstop v panogo.
 - Competitiveness of the EU Non-ferrous Metals Industries (Ecorys, 2011)
Konkurenčnost industrije barvnih kovin v EU (Ecorys, 2011)
http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/metals-minerals/files/fn97624_nfm_final_report_5_april_en.pdf
Poglavja poročila navajajo osnovna dejstva o panogi, ključne težave, ki so povezane s konkurenčnostjo te panoge, ter strateški vidik in izbiro politike. Potrebna je seznanjenost z vložki Komisije, zainteresiranih strani in združenj v okviru panoge.
 - Steel industry (2008) *Jeklarstvo (2008)*
http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/metals-minerals/files/final_report_steel_en.pdf
Podatki o jeklarstvu EU: o strukturi, regulativnih pogojih, tržnih možnostih, vložkih, zaposlovanju, razvoju cen, vrednostni verigi.
- Farmacevtska industrija
 - Pharmaceutical industry (2009) *Farmacevtska industrija (2009)*
http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/healthcare/competitiveness/monitoring/index_en.htm
Podatki o farmacevtski industriji: o prometu, zaposlovanju, strukturi stroškov, dodani vrednosti, produktivnosti, donosnosti, strukturi panoge, porazdelitvi glede na velikost podjetja, trgovanju, ovirah za vstop v panogo, donosnosti naložb, raziskavah in razvoju.
- Industrija na področju varnosti (izdelava varnostne opreme in zagotavljanje storitev)
 - Security industry (2009) *Industrija na področju varnosti (2009)*
http://ec.europa.eu/enterprise/policies/security/files/study_on_the_competitiveness_of_the_eu_security_industry_en.pdf
Podatki o evropski industriji na področju varnosti: o prometu, velikosti trga, konkurenci, glavnih gonilnih.
- Storitveni sektor

- Services sectors (2008) *Storitveni sektor (2008)*
http://ec.europa.eu/enterprise/policies/industrial-competitiveness/documents/index_en.htm
 Podatki o storitvenih sektorjih EU: o zaposlovanju, prometu, dodani vrednosti, produktivnosti, vložkih, porazdelitvi glede na velikost podjetja, vložkih v izbranih storitvenih sektorjih EU (čiščenje objektov in opreme, zasebno varovanje, zasebne agencije za zaposlovanje, svetovanje na področju arhitekture/inženirstva/tehnologije, logistika, računalniške in z računalniki povezane storitve in dejavnosti, upravljanje stavb).
- Ladjedelniška industrija
 - Shipbuilding industry (2009) *Ladjedelniška industrija (2009)*
http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/maritime/files/fn97616_ecorys_final_report_on_shipbuilding_competitiveness_en.pdf
 Podatki o ladjedelniški industriji EU: o strukturi, regulativnih pogojih, konkurentih, kazalnikih, povezanih s proizvodnjo, dodani vrednosti, produktivnosti, dobičkih, trgovanju, zaposlovanju, stroških dela, vložkih, raziskavah in razvoju ter inovacijah, dostopu do financiranja, tržnih deležih.
- Turistična industrija
 - Study on the competitiveness of the EU tourism industry (2009)
Raziskava o konkurenčnosti v turistični industriji EU (2009)
http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/tourism/files/studies/competitiveness/study_on_tourism_competitiveness_2009_en.pdf
 Podatki o turistični industriji EU: o donosnosti, velikosti trga, regulativnih pogojih.
 - The Travel & Tourism Competitiveness Report (2009)
Poročilo o konkurenčnosti na področju potovanj in turizma (2009)
http://www3.weforum.org/docs/WEF_GCR_TravelTourism_Report_2009.pdf
 Podatki na nacionalni ravni o regulativnih pogojih, okoljski trajnosti, varstvu in varovanju, zdravju in higieni, določanju prednostnih nalog za področje potovanj in turizma, zračni in zemeljski prometni infrastrukturi, turistični infrastrukturi, infrastrukturi informacijskih in komunikacijskih tehnologij, konkurenčnosti cen, človeških virov, naklonjenosti potovanjem in turizmu, naravnih in kulturnih virov.

Splošna poročila o konkurenčnosti EU in mednarodni konkurenčnosti

Redne publikacije s splošnimi informacijami o konkurenčnosti industrije.

- Evropska komisija, *Poročilo o evropski konkurenčnosti*, letna publikacija GD za podjetništvo in industrijo
http://ec.europa.eu/enterprise/policies/industrial-competitiveness/competitiveness-analysis/index_en.htm
 Priloge s statističnimi podatki vsebujejo sektorske podatke o proizvodnji, produktivnosti, opravljenih urah, stroških dela na enoto, primerjalnih prednostih in relativni trgovski bilanci. Vsebina drugih poglavij se vsako leto spremeni. Poglavja, ki obravnavajo (industrijske) sektorje, so v oddelku s sektorskimi raziskavami.
- Evropska komisija, *Uspešnost in politike držav članic na področju konkurenčnosti*, letna publikacija GD za podjetništvo in industrijo
- Evropska komisija, *Poročilo EU o strukturi industrije: trendi in uspešnost*, polletna publikacija GD za podjetništvo in industrijo
- Evropska komisija, *Poročilo o ključnih podatkih s področja znanosti, tehnologije in konkurenčnosti* (GD za raziskave in inovacije)
<http://ec.europa.eu/research/era/docs/en/facts&figures-european-commission-key-figures2008-2009-en.pdf>
 Podatki o izdatkih za raziskave in razvoj, financiranju univerz, človeških virih, izobrazbi, rezultatih (publikacije, patenti), izvozu visokotehnoških izdelkov, okvirnih programih.
- Evropska komisija, *Poročilo o digitalni konkurenčnosti Evrope* (GD za informacijsko družbo)

- Center za konkurenčnost in uspešnost v svetu (2010), *Poročilo o konkurenčnosti v svetu za leto 2010-11*, Svetovni gospodarski forum
http://www3.weforum.org/docs/WEF_GlobalCompetitivenessReport_2010-11.pdf
Razvrstitev držav glede na njihovo konkurenčnost temelji na indeksu svetovne konkurenčnosti. Razvita je bila za Svetovni gospodarski forum in prvič predstavljena leta 2004. Indeks svetovne konkurenčnosti vključuje mikro- in makroekonomske temelje državne konkurenčnosti prek 12 stebrov konkurenčnosti. Ti stebri so: ustanove, infrastrukture, makroekonomsko okolje, zdravstveno in osnovnošolsko izobraževanje, višješolsko izobraževanje in usposabljanje, učinkovitost trga blaga, učinkovitost trga delovne sile, razvoj finančnega trga, tehnološka pripravljenost, velikost trga, dodelanost poslovanja in inovacije. Ti stebri so uporabni za vse pobude EU, ki se spopadajo z makroekonomskimi težavami, ki vplivajo na vse sektorje; zagotavljajo informacije o relativnem položaju ključnih držav članic v primerjavi z glavnimi konkurenčnimi državami, ki niso članice EU.
- Mednarodni inštitut za razvoj upravljanja, *Letopis konkurenčnosti v svetu za leto 2011*
http://www.imd.org/research/publications/wcy/wcy_online.cfm
http://www.imd.org/research/publications/wcy/Factors_and_criteria.cfm
Razvrstitev držav glede na njihovo konkurenčnost na podlagi 20 dejavnikov: domače gospodarstvo, mednarodna trgovina, mednarodne naložbe, zaposlovanje, cene, javne finance, fiskalna politika, institucionalni okvir, pravo gospodarskih družb, družbeni okvir, produktivnost, trg dela, finance, načini upravljanja, odnosi in vrednote, osnovna infrastruktura, tehnološka infrastruktura, znanstvena infrastruktura, zdravje in okolje, izobrazba.
- Svetovna banka (2010), *Poslovanje v letu 2011 – spremembe za lažje poslovanje*
<http://www.doingbusiness.org/reports/doing-business/doing-business-2011>
Razvrstitev držav glede na njihovo poslovno okolje na podlagi 11 kazalnikov: odpiranje podjetja, pridobivanje gradbenega dovoljenja, pridobivanje kredita, zaščita vlagateljev, plačevanje davkov, trgovanje prek meja, registracija lastnine, sodna uveljavitev pogodb, zapiranje podjetja, pridobivanje električne energije, zaposlovanje delavcev.